

NOVEMBER

ORIENTEERUJA ORIENTEERUJA

2007

nr.6 / 103

14 AASTAT EESTI ORIENTEERUMISE JUHINA

Orienteerumisaasta lõpeb

**Eesti Orienteerumisliit
võtab vastu ajakirja
Orienteeruja tellimusi
2008. aastaks.**

**Aastatellimus
maksab 200 krooni.**

*Järgmisel aastal ilmub kuus
numbrit ajakirja Orienteeruja*

EESTI MV SUUSAORIENTEERUMISES

sprint, lühirada

25.-26. detsember Lossijärve, Lääne- Virumaa

AJAKAVA:

- 25.12. kell 12.00 Sprindi startide algus
26.12. kell 11.00 Lühiraja startide algus
26.12. kell 15.30 Lühiraja ja sprindi autasustamine

OLULIST VASTAVALT EMV ÜLDJUHENDILE:

Sprint

Võistlusklassid:

H14-H20, H21E, H21A, H35-H60, D14-D20, D21E, D21A, D35, D45+
Võistlusklassis H21E ei tohi stardiprotokolli esimese 1/3 hulka loosida 2006.a. suusaorienteerumise EMV sprindi ja lühiraja 3 paremat H21 ja 1 parimat H20 võistlejat. Võistlusklassis D21E ei tohi stardiprotokolli esimese 1/3 hulka loosida 2006.a. suusaorienteerumise EMV sprindi ja lühiraja 3 paremat D21 ja 1 parimat D20 võistleja. Stardiintervall on kõikides võistlusklassides 1 minut.

Lühirada

Võistlusklassid:

H16-H20, H21E, H21A, H35-H60, D16-D20, D21E, D21A, D35, D45+
Võistlusklassis H21E ei tohi stardiprotokolli esimese 1/3 hulka loosida 2006.a. suusaorienteerumise EMV sprindi ja lühiraja 3 paremat H21 ja 1 parimat H20 võistlejat. Võistlusklassis D21E ei tohi stardiprotokolli esimese 1/3 hulka loosida 2006.a. suusaorienteerumise EMV sprindi ja lühiraja 3 paremat D21 ja 1 parimat D20 võistlejat. Stardiintervall on kõikides võistlusklassides 2 minutit.

OSAVÖTUMAKSUD:

	Sprint	Lühirada
H14	35	
H16	35	35
H18	35	35
H20	60	60
H21E	120	120
H21A	120	120
H35	120	120
H40	120	120
H45	120	120
H50	120	120
H55	120	120
H60	60	60
D14	35	
D16	35	35
D18	35	35
D20	60	60
D21E	120	120
D21A	120	120
D35	120	120
D45	120	120

MAASTIK JA KAART:

Nõrgalt liigestatud Pandivere kõrgustiku servaküngastik Maksimaalne kõrguste vahe ühel nõlval 30 m. Avatud alasid 15 % maastikust. Kohati väga tihe suusaradade võrgustik. Kaart Kulno Voolaid mai 2006. Suusaradade võrgustik detsember 2007. Mõõtkava 1:10000, h 2,5 m. (lühirada) Sprindis mõõtkava 1:7500, h 2,5 m. Kaardi suurus kõigil võistluspäevadel A4, laserprint.

Varasemad kaardid: <http://www.orienteerumine.ee/kaart/kaartshow.php?Kood=2006020>

<http://www.orienteerumine.ee/kaart/kaartshow.php?Kood=2006019>
<http://www.orienteerumine.ee/kaart/kaartshow.php?Kood=2002010>

RAJAD:

Radade pikkused avaldab korraldaja koduleheküljel www.raok.ee.

VÕISTLUSKESKUS:

Asub Loobu – Tapa maantee ääres, Kõnnu teeristis. Tähistus võistluskeskusesse algab Tapa-Loobu maantee Kadrina teeristilt ja Tallinn-Narva maantee Loobu viaduktilt.

MÄRKESÜSTEEM:

SportIdent

MAJUTAMINE:

OÜ Arbavere Puhkekeskus

Gsm: +372 55 737 44, tel: +372 32 93 636

Faks: +372 32 777 44, <http://www.arbavere.ee/>

LA Tapa Spordikeskuse (põrandamajutus)

Tel: +372 32 77999 Riho Lööper, <http://tapa.ee/spordikeskus/>

REGISTREERIMINE:

Kuni 20. detsembrini 2007.a. läbi Interneti Võistluskeskuse (<http://www.sportnet.ee/ivk/>), viited EOL-i või Rakvere Orienteerumisklubi koduleheküljelt), Koos registreerimisega tasuda osavõtumaks Rakvere Orienteerumisklubi arveldusarvele nr. 1120223575 Hansapangas.

KORRALDAJAD:

Rakvere Orienteerumisklubi, peakorraldaja Kuno Rooba, telefon 5649 5436, kuno.rooba@tapa.ee

Viimane veerg

SISUKORD:

- 4 Lühidalt
- 5 Esimene kiri
- 7 Kiiev võõrustas orienteerujate MMI
- 12 Üliõpilaste MM toimub Tartus
- 13 Volinik! Volinik? ...külivolinik?
- 14 *Suunto Games* Valgehobusemäel
- 16 Põlva teisipäevakud
- 18 Võistluskalendri projekt
- 19 VII TAOK Rogain
- 24 Leedu karikas
- 26 Ilvesteate ajaloost
- 30 Dr O-Trops
- 31 Pauk
- 32 Laskeorienteerujad Jüütimaal
- 34 Hansapank Xdream IV osavõistlus
- 37 O-jooksu MK lõpptulemused
- 38 Juhatuse otsused

Esikaanel:

Jukolal uuris Soome siil võõramaalase jalanõusid

Foto: Mihkel Järveoja

Järgmine Orienteeruja ilmub: nr 7/104 detsembris 2007

Kaastööd Orienteerujasse nr 7 saata hiljemalt 10. detsembriks.

Väljaandja: Eesti Orienteerumislüüti;
www.orienteerumine.ee

Peatoimetaja: Arvo Saal, tel 5531 235 arvo.saal@mail.ee

Toimetus: ajakiri@orienteerumine.ee
Sixten Sild, Maret Vaher, Jürgen Einpaul,
Mihkel Järveoja, Kaidi Ruusalepp

Keeletoimetaja: Aili Miks

Kujundaja: Riju Johanson

Kojukanne: Eesti Post

Tellimine: Eesti Orienteerumislüüti
eol@orienteerumine.ee, tel/faks 6398 681

Tellimishind aastaks 200 krooni. Arveldusarve:
10220034030010 Eesti Ühispank

Toimetusel on õigus kirju ja kaastööd nende selguse huvides
toimetada ja lühendada. Kaastööd ei retsenseerita ega
tagastata.

Toimetus ei vastuta kuulutuste ja reklaamide sisu eest.
Ajakiri Orienteeruja ilmub 7 korda aastas.

Sügis on orienteerujatel alati olnud hooajast kokkuvõtete tegemise aeg. Mulle on see sügis eriline, sest lõpeb minu 14 aastat kestnud vabatahtlik teenistus orienteerumislüüdi presidendina. Teekond on jõudnud loomuliku lõpuni ja on aeg anda teatepulk edasi uutele tegijatele. Mul on olnud harukordne võimalus kohandada Eesti orienteerumist kogu meie ühiskonna kiire arenguga. Tinglikult jagan selle perioodi kolmeks osaks.

1993-1998 – nõukogude aja nostalgia ja „vana rasva” peal kulgemine. Siit perioodist meenuvad kirglikud, maailmavaatelised vaidlused orienteerumislüüdi rolli, võimaluste ja vastutuse kohta Eesit orienteerumises. EOLI klubide esindajad kogunesid kord kuus Tallinna vaidlema kõikvõimalike võistlusjuhendite üksikasjade üle.

Tippspordis olid need head aastad, sest N.Liidu koondises karastuse saanud tegijad Sixten Sild ja Maret Vaher töid MKetappidel ja MMvõistlustelt kõrgeid kohti. Ka Külli Kaljus, Inno Ling, Rene Ottesson, Raul Kudre jt. olid rahvusvahelisel tasemel arvestavad tegijad. Sel perioodil oli Eesti orienteerumisele suur abi sportlaste välisklubidest, kes aitasid meie tippudel mitte ainult spordis, vaid ka argipäeva elus püsima jääda.

1998-2003 – uue organisatsiooni ülesehitamine ja süstemaatilise töö käivitamine järelkasvuga. 1997. aasta lõpus toimunud EOLI kongress võttis vastu uue põhikirja ja delegeris väga suure vastutuse EOLI seitsmeliikmelisele juhatusele. See oli eriti oluline samm, mis võimaldas väiksema aja- ja rahakuluga jõuda enamikku orienteerujaid rahuldavate otsusteni.

Ühe otsusena toetas juhatas Nikolai Järveoja ideed korraldada Põlvas juunioride MM-võistlused 2003. aastal. Selle võistluse korraldusõiguse saamine andis väga olulise toetuse noortetöö tegelikult käivitamiseks EOLI raames. Tänu toetajatele abile moodustatud TEAM-2003 tõi oma esimesed viljad juba eesmärgistatud aastal Eveli Saue juunioride MMmedali näol.

Täiskasvanute saagiks sel perioodil olid üksikud sähvatused suusa- ning rattaorienteerumises ja meie võistkonnal üsna hea keskmine tase orienteerumisejooksus, kuid kirkaimad tippvõistluste medalid jäid ikkagi unistuseks.

2004-2006 – esimene arvestatav medalisaak tippvõistlustelt ja ala laiemapõhjalisema arengu käivitamine. Põlvas toimunud juunioride MMvõistlusest innustust saanud noorte põlvkond jõudis tasemele, kuhu vaid vähesed julgesid loota – meesjuunioride teatejooksu MMkullani 2006. aastal.

Samal aastal õnnestus ka Olle Kärneril ning Markus Puusepal võita individuaalmedal rahvusvahelistelt tippvõistlustelt. Orienteerujate hulgas on aru saadud, et ala arenguks on vaja juurde leida uusi harrastajaid. Tegusamad klubid mõtlevad läbi päevakute taseme tõstmise ja orienteerumisoskust vajavate spordialade (näiteks multisport) toetamise kaudu uute harrastajate leidmise võimalused. Oleme selgeks teinud, kui palju on meil aktiivseid orienteerujaid, orienteerumistreenerid, stardikordi võistlusel jne. Nende selgelt määratletud mõõdikute abil saame näha ala arengu kiirust ja püstitatud eesmärkide täitmist.

Pikk ajaperiood on andnud mulle võimalusi töötada ühiste eesmärkide nimel paljude orienteerujatega. Kõiki nimesid

üles lugedes oleks oht, et mõni tubli tegija ununeb. Tänan koostöö eest kõiki orienteerujaid, eriti aga neid, kes on meie ala edasi viinud tippsportlastena, treeneritena, ajalehe/ajakirja toimetajatena, klubi vedajatena, liidu tegevjuhtidena, juhatuse liikmetena, sponsoritena ja lihtsalt heade sõpradena!

Kohtumiseni orienteerumiseradadel!

Leho Haldna
15.11.2007

Orienteeruja nr. 7(26) ilmus 16. oktoobril 1997. aastal.

Esileheküljel kirjutati Võrumaal toimunud tavaraja ja teatejooksu meistrivõistlustest. Meenutuseks kolm sissejuhatavat lauset.

Elo Saue katkestas Külli Kaljuse 4 aastat väldanud võidukäigu. Meestest on Sixten Sild endiselt võitmatu.

Teates osales 87 meeskonda ja 42 naiskonda.

Lehes oli intervjuu esmakordselt tavarajal Eesti meistriks tulnud Elo Sauega. Kirjutati ka Balti meistrivõistlustel kullata jäämisest, metsameeste EMist Soomes ja Rakvere klubil külas käinud Taani sõpradest.

Suure osa moodustasid Orienteerujas võistlusprotokollid. Viimasel leheküljel anti teada, et EOLi kongress toimub 22.-23. novembril Vinnis ning kutsuti üles tellima ajalehte Orienteeruja 1998. aastaks. Hinnaks oli tookord 60 krooni.

Orienteeruja nr. 7(68) ilmus oktoobris/novembris 2002. aastal.

EOLi president Leho Haldna kirjutas, et kui tavaliselt on ilm korduvalt nõokinud suusaorienteerumise meistrivõistlusi, siis sel aastal tuli pika raja EMV metsade suure tuleohtu tõttu 4 nädalat edasi lükata.

Vello Viirsalu meenutas Euroopa meistrivõistluste ajalugu, Tõnis Haldna andis teada, et on käivitatud EOLi kaardiserver. Pikemalt oli juttu septembris Ungaris toimunud Euroopa meistrivõistlustest.

Orienteerujas oli mitu intervjuud. Küsimustele vastasid Euroopa meister Emil Wingstedt, Raimo Mäkelä ja pikemalt poliitik Kalev Kukk. Viimane soovis Põhja-Eestisse paremaid orienteerumismaastikke ja arvas, et poliitika on ausam kui tippisport.

Vello Viirsalu küsimustele vastas Venemaa tuumateadlane Boris Ogorodnikov, seekord siiski rohkem orienteerujana. Viirsalu on valinud ka katkeid Boris Ogorodnikovi kirjutistest. Selles Orienteerujas sai lugeda Novaja Zemlja tuumapolügoonist.

Erik Aibast kirjutas spordirõivastest loos: Kihiline riitumine: kaitse vihma, tuule ja külma eest.

Orienteerujas oli juttu ka 25. juubelit tähistanud Hiiumaa orienteerumispäevakutest.

Loomulikult kutsuti ka seekord üles tellima järgmiseks aastaks Orienteerujat, hinnaks oli 160 krooni.

Eesti Orienteerumislüüdi ÜLDKOGU

24.-25. november 2007. a. Viljandis,
Grand Hotel Viljandi

PÄEVAKORD

Laupäev, 24. november

13.30-15.15 EOLi seminar, töö toimkondades

Seminari teemad:

Eesti MV 2008. a. juhendi projekt	L.Haldna
EMV märketeade 2008 –SkiOathlon –mis ala see on?	L.Haldna
Põhimõtted, kaardid, tulemuste arvestamine	S.Sild
	T.Klaar

15.15-15.55 Üldkogul osalejate registreerimine

16.00 Üldkogu töö algus

1. Üldkogu sissejuhatus	L.Haldna
2. EOLi üldkogu kodukorra kinnitamine	L.Haldna
3. EOLi juhatuse tööst 2007. aastal	L.Haldna
4. Ülevaade EOLi kontori tegemistest	P.Poopuu
5. Tipporienteerumine 2007 ja plaanid 2008	
Rattaorienteerumine	A.Rae
Suusaorienteerumine	R.Kudre
O-jooks täiskasvanud	T.Avaste
O-jooks juuniorid ja noored	V.Vaher
6. Ajakirja „Orienteeruja“ tulevik	A.Saal, S.Sild
7. Sõnavõttud	

18.30 Üldkogu esimese tööpäeva lõpp

19.00 Parimate sportlaste, klubide, aktivistide ja toetajate autasustamine

Pühapäev, 27. november

09.30 Üldkogu töö algus

8. EOLi toimkondade tegemistest	toimkondade juhid
9. EOLi revisjonikomisjoni liikme tagasiastumise- palve rahuldamine ja uue liikme valimine	L.Haldna
10. EOLi suusaorienteerumise eelarve 2008	K.Rooba
11. Valimised	

EOL juhatuse liikmete arvu määramine: hääletamine

EOL presidendikandidaatide tutvustamine/sõnavõttud

EOL presidendi valimine: hääletamine

Juhatus liikmekandidaatide tutvustamine

EOL juhatuse liikmete valimine: hääletamine

13.00 Üldkogu töö lõpp EOLi president

Kinnitatud EOLi juhatuses 13.11.2007.a. nr.575

Esimene kiri

Paljudele on tuttav lugu, kus eelmine juht oma ametit üle andes kirjutab järgmisele juhile kolm kirja, mida probleemide tekkimisel või hädavajadusel õiges järjekorras avada.

Esimeses seisab – „Aja kõik minu peale“, teises – „Anna lubadusi“, kolmandas – „Kirjuta valmis kolm kirja“. Alljärgnevas loos keskendun esimesele kirjale ehk sellele, millisesse seisus on Eesti orienteerumine jõudnud ja millised võimalused ning valikud meid minu arvates ees ootavad.

[LEHO HALDNA] – EOLi president 1993-2007

EOLi üldine areng

Täna on EOLis 37 liikmesklubi ja see arv ei ole oluliselt muutunud viimase kümnendi jooksul. Meie praegune orienteerumisklubide süsteem oli välja arenenud 1990ndate aastate keskpaigaks. EOLi liikmete hulgast on lahkunud mõned ühemehe või väikese sõpruskonna orienteerumisklubid ja nende asemele on tulnud spordiklubid, kus orienteerumine on üks alasid mitmete hulgast. Statistika järgi on Eestis üle 60 spordi- ja orienteerumisklubi. EOLi uute liikmete leidmine ongi eelkõige võimalik spordiklubide hulgast.

Eesti orienteerumises on juba nõukogude ajast alates olnud üks palgaline töökoht, mida toetatakse sisuliselt riigieelarvelistest vahenditest. EOLi põhikiri nimetab seda alale vajalikku ametimeest tegevdirektoriks.

Ala arengu kiirendamiseks oleks vaja leida rahalised vahendid Eesti Orienteerumisliidule kahe palgalise töötaja jaoks. EOLil oli uue ametikoha loomine plaanis juba 2007. aastal, kuid seoses tegevjuhi lahkumisega ei olnud me võimelised leidma korraga kahte uut töötajat. Järgmise aasta eesmärgiks tuleks uuesti püstitada teise töökoha loomine EOLi kontoris. Kogu meie organisatsiooni edukuse määrab palgalise ja ühiskondliku organisatsiooni koostöö. Kahjuks on see tihti liikunud eri radu pidi ja eelkõige ühiskondliku töö toetamine pole olnud ühele palgatöötajale jõukohane.

EOLi toimkonnad, kes peaksid olema oma kitsast alalõiku kõige paremini tundvate spetsialistide aktiivne ja toimiv töörühm, pole töötanud selliselt, nagu oli mõeldud. Toimkonnas olevate inimeste aktiivsus on väike ja pidevalt või hooti teeb toimkonnas tööd vaid selle esimees. Ühiskondliku töö eestvedamine, inimeste töölerakendamine ja nende motiveerimine on tõsine väljakutse. Minu kogemus ütleb, et väga palju sõltub liidrist, kes kasvatab enda ümber meeskonna. Selliste liidrite leidmine ja hoidmine on EOLi jaoks esmane ülesanne.

EOLi senine praktika on näidanud, et suur osa toimkondade tööd tehakse juhatuse tasemel. Üheltpoolt suurendab see

juhatuse töökoormust ja teiselt poolt ei ole juhatuse otsused eelnevalt laiemalt läbi arutatud.

EOLi juhatuse ei ole „tarkade klubi“, kes teab kõikidele probleemidele parimaid lahendusi. EOLi juhatusse kuuluvad orienteerujad, kes on enam-vähem sund(olu)korras ka mõne toimkonna juhiks. Alale parimaks lahenduseks oleks see, kui detalidega tegeletakse toimkonna tasemel ja visioonid ning suuremad eesmärgid püstitatakse juhatuse tasemel. Meie organisatsioon saavutab uue kvaliteedi, kui üheksale

PRESENDILT

juhatuse liikmele lisandub toimkondades 20-30 aktiivselt tegutsevat inimest.

Väga oluline roll EOLis on erinevate alade koondiste treeneritel. Viimaste aastate jooksul on orienteerumisjooksus olnud aktiivsed treenerid, sisuliselt fanaatikute eestvedajad, kelle panus meie tippspordi arengusse on olnud asendamatu. Kuigi orienteerumislit toetab neid väikeste rahasummadega, ei kompenseeri see orienteerumisele pühendatud aega.

EOL peab leidma, hoidma ja innustama ka edaspidi meie (pool)ühiskondlikult töötavaid treenerid. Seda ka juhul, kui rahalised võimalused lubaksid kunagi võtta tööle täistööajaga treeneri.

Orienteerumine kui tippспорт

Eesti orienteerumise uus tõus algas 2003. aastal Põlvas toimunud juunioride MMvõistlustega. Sealtmaalt alguse saanud organisatsiooniline tugi ja noorte andekate tegijate terve põlvkonna pealekasvamine loob head eeldused tegevuseks tulevikus. EOL peab toetama seda põlvkonda koos klubide ja vanemate abiga.

Järjest olulisemaks muutub asjatundlike treenerite roll ja seda alates algtaseme koolituse õigest läbiviimisest. Meil on hektel 45 kutsekvalifikatsiooni eksami edukalt läbinud treenerit. Lähiaastate eesmärk peaks olema 100 atesteeritud treeneri olemasolu orienteerumises. Treenerite arvu suurimad kasvuvõimalused on I ja II taseme treenerite hulgas. Neid on meil täna suhteliselt vähe. On väga oluline, et laste orienteerumisalane tegevus on metoodiliselt õigetest alustel. Noortetreenerite ülesanne on kasvata da orienteerumist armastavaid noori, kes ka tippspordiks vajalike omaduste puudumisel jääksid ikka alale truuks.

Lähiaastatel tuleb paratamatu ja loodan ka, et võitluslik põlvkondade vahetus vähemalt meeste orienteerumisjooksus. Meil on väga head eeldused selle vahetuse valutuks läbiviimiseks. Kogenud, „vananevad” mehed ei anna lihtsalt alla ja noored, „vihased” tegijad tahavad koondisekohti endale. Sisemine konkurents on parim arengumootor! Suurim kadu tippspordile toimub juunioride east väljakasvamisel, kui täiskasvanute hulgas läbilöömiseks pole veel jõudu või kogemusi. Peame seda protsessi suutma läbi viia võimalikult väikeste kadudega. Lähima 5-6 aasta eesmärgiks tuleks seada teatejooksumedal orienteerumisjooksu MMvõistlustelt.

Orienteerumine kui rahvasport

Eestis on umbes 4700 aktiivset orienteerujat, kes tänavu tegid üle 47 000 stardikorra päevakutel ja EOLi edetabeli-

võistustel aasta jooksul. Siia tuleb lisada veel väiksemad klubivõistlused ja firmaüritused, mille kohta me arvestust ei pea.

EOLi koode on välja antud 10 845 ehk selline hulk inimesi on Eestis alates 1980ndate aastate algusest, koodisüsteemi loomisest olnud tõsisemas kokkupuutes orienteerumisega. Numbrid on küll suured, kuid veelgi olulisem on nende muutumise suund ja kiirus. Viimase 3 aasta jooksul ei ole aktiivsete orienteerujate koguarv suurenenud, aga üle 20% on lisandunud stardikordi. Seega käib iga harrastaja viiendiku võrra enam päevakutel.

Samavõrra on kosunud ka keskmise päevaku osalus. 2007. aastal toimunud 250 päevakul käis keskmiselt 147 orienteerujat. EOLi poolt väljastatavate koodide arv kasvab 15% aastas, kujuures kasv on kiirem naissoo(!) osas. Kasv on muljetavaldav, kuid kahjuks oleme töötanud suurte kadudega. Ainult 1/3 koodiomanikest käib aasta jooksul orienteerumas.

Tänu Tarmo Klaarile on EOLi kasutuses väga täpsed ja samas ka armutud mõõdikud meie edukuse mõõtmiseks rahvaspordi massilisuse osas. EOL peaks püstitama eesmärgiks 10-15% aastase kasvu rahvaspordi kõigi oluliste massilisuse näitajate osas. Selle eesmärgi saavutamiseks ei peaks suurendama võistluste arvu, vaid keskenduda nende läbiviimise kvaliteedile.

Spordialade vahel käib osalejate peale tihe rebimine ja meiegi oleme olnud mõnikord kaotaja rollis.

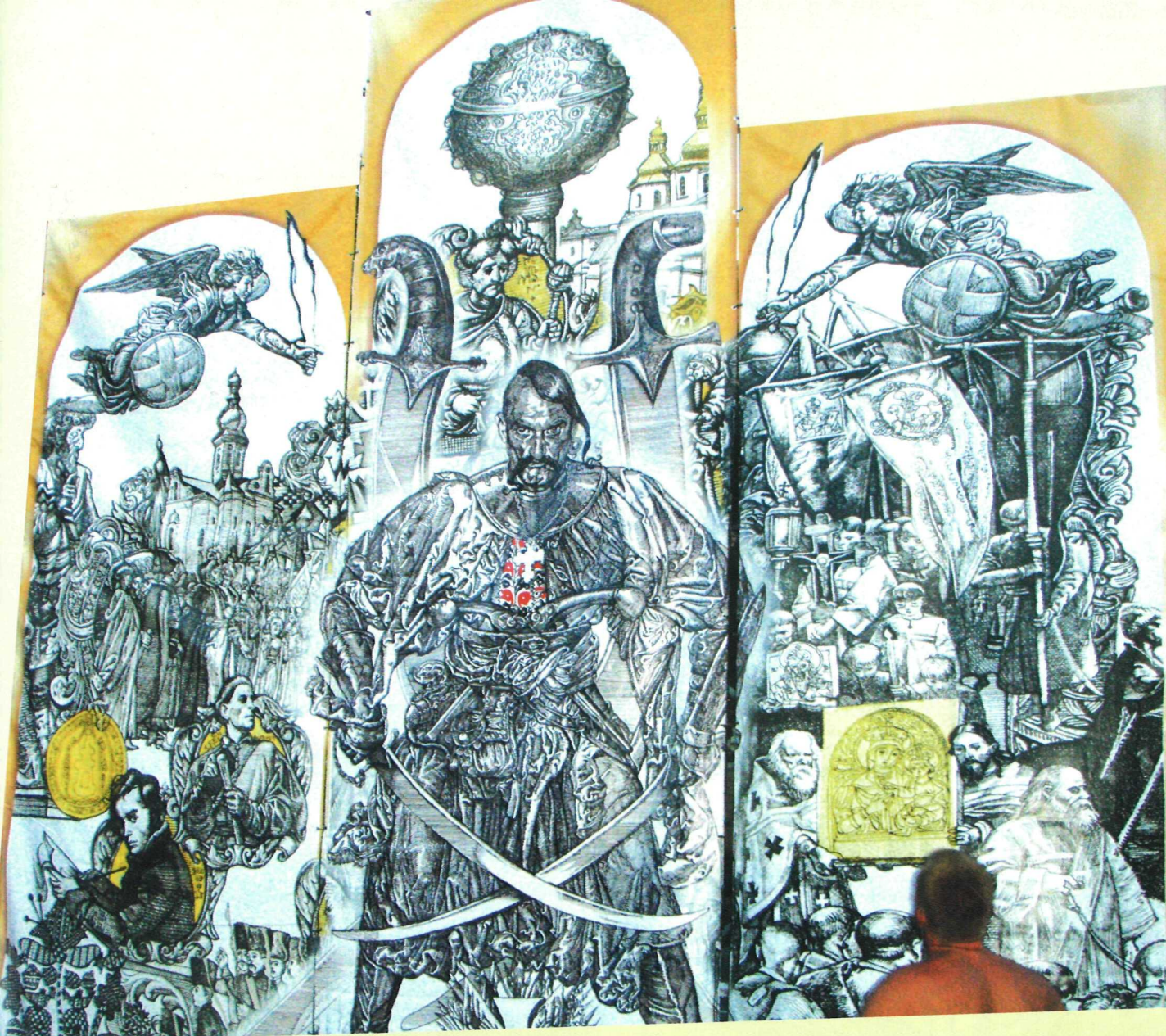
Orienteerumisele tooks minu arvates kasu kaas-aegse turunduse ja teeninduse rakendamine oma üritustel. Meid ümbritsev elu on muutunud kiireks ja tuleb enam mõelda sellele, kuidas kogu orienteerumiselamuse pakkumine teha võimalikult kompaktselt ja viia läbi lühema ajaga. Päevakule jõudmiseks ei ole enamikul inimestest võimalik poolest päevast töölt ära minna ja kulutada sellele 4-6 tundi. Tuleb leida võimalus vähemalt kord aastas tuua päevakutel käijad ka nädalalõpu orienteerumisvõistlusele. Kuid millises vormis ja kuidas seda teha?

Ühiskonnas hinnatakse orienteerumist kui tavalisest erinevat, aga olulist rahvaspordiala. Peame oma päevakute tugevatele traditsioonidele lisama ka järjest suureneva osalejate hulga. Võimaluseks on siin klubide vaheline tihedam ühistöö ja/või osaliselt palgaline korraldustöö. EOLi raamides oleme püüdnud seni küll vähese eduga, saada klubisid päevakutel ühe mütsi alla. On mitmeid õnnestumisi ühistöös, kuid päris ühtse korraldusstandardini, mis sobiks ühele võimalikule suurtoetajale, ei ole veel jõutud. Põhipõhjuseks on olnud partnerite vaheline umbusaldus ja koostöösoovi puudumine. Selgemad eesmärgid, ühine turundus, klubide vaheline koostöö ja teenuse kvaliteet on päevakute edu jätkumise alus!

Soovin uuele EOLi presidendile ja kõigile orienteerujatele edu!

Ühiskonnas hinnatakse orienteerumist kui tavalisest erinevat, aga olulist rahvaspordiala.

METROPOL KIIEV VÕÕRUSTAS ORIENTEERUJATE MMI

Olle Kärner

MMi lühirajal 10. koht

(Algus eelmises orienteeringus)

Ukrainlased mängisid meie kohanemisvõimega. Ilmselt mitte sihilikult, kuid peaaegu kõik laagris kogetud maastikud olid selge reljeefi ja väga ilusa metsaga ning väga kiired. Ja siis, tere tulemast MMile, visati meid sõna otseses mõttes pea ees võssa. Lame, ujuv reljeef, kõrged männid, mille all tugevalt nähtavust piirav põõsastik.

Paljud olid vägagi üllatunud. Mul oli hea meel, sest tehniliselt on selline mets hoopis raskem.

Eeljooksu esimesse punkti minek oli üks ainus suur kohanemine. Tulin sellega õnneks rahuldavalt toime ja leidsin sobiva o-rütmi. Kahjuks hakkas mõningane rabelemine sooritust segama ja ma tegin vigu. Üks asi viib teiseni. Vigadest tekkis ebakindlust, mistõttu alustasin finaali rõhutatult aeglasemalt. Läksin eelkõige orienteeruma. Finaali soojenduskaart meenutas kohati džunglit, valmistusin mõte-

tes selliseks võistluseks. Stardis aga, oh üllatust, avanes taas kiire mets.

Traktorijalgede rägastik lõi pildi silme ees kirjuks, aga leidsin siiski kaardiga kontakti. Nägin ees lohku ning teadsin, et selle taga künkal on esimene KP. Hea tunne. Mets muutus tihedaks. Mõnus rütm jätkus teise punktini, kui lugesin kaardilt peaaegu iga künka, orvandi ja lohu. Liigagi kindla peale joostud? Teel kolmandasse jätsin esimest korda lugemist vahele, joostes suunaga tihnikute järel avanenud ilusa metsaga künkani. Kõik klappis, kuid paarsada meetrit hiljem kadus kontakt kaardiga, kui künka lamedal lääneküljel joostes ei saanud enam aru, kus ma täpselt liigun.

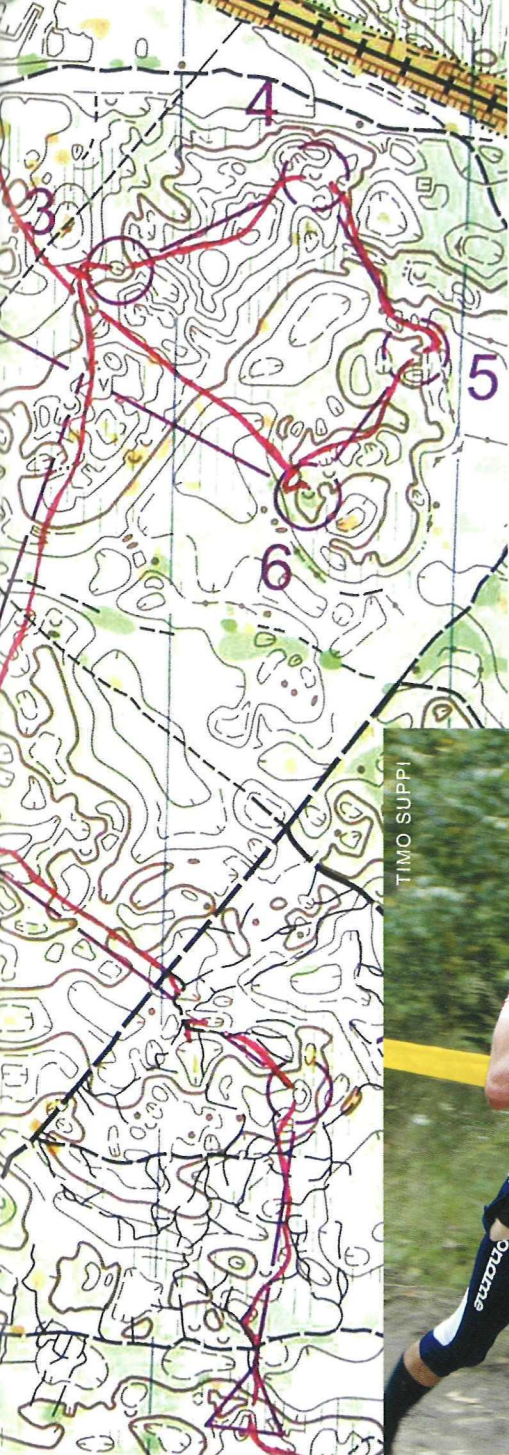
Pidanuks ehk skandinaavlaste kombel künka harja mööda jooksmata? Lisatõus olnuks minimaalne, aga ülevaade parem. Võtsin tempo maha ja lõpuks seisatasin. Teadmatuse aeg oli hirmus. MMi pinges ei sooviks ju iial ärakadumise tunnet kogeda.

Suur lohk punktist loodes aitas mind paika ja kiirendus punktini tõi liigutustesse elu sisse.

Kaotatud 20-30 sekundit mõjusid kui ämbritäis jääkülma vett kraevahele. Ma ei jookse ju MMi finaalis selleks, et siin vigu teha! Sama hooga oli kadunud ka kramplik o-rütm. Toimus justkui vaimne vabanemine. Mida ma siin ikka kätt väristan! Ma oskan ju orienteeruda. Ma tean, kuidas see käib. Vaja on joosta ja nautida. Neljandasse jooksin juba sihilikult üle künka ja kontrollisin mitu korda suunda, et jookseksin alla õigesse lohku. Mets tihenes taas ning viienda ja kuuenda punkti eel tegin väiksed lisakaared. Ei näinud hästi reljeefi, ent hullu polnud.

Seitsmendasse otsustasin joosta teerada kasutades. Kolm plussi: kerge punktivõtt, tuttav maastikupilt kolmanda lähedalt möödudes ja ilusasti teeni viiv reljeef. Lihtne. Tundsin, et enam kiiremini ma joosta ei jõua. Gaas oli põhjas, aga mõnus oli. Kuni kümnendani sujus kõik nii, nagu peab – kiiresti ja vigadeta. 10.

Timo Suppi, Herje Aibast, Tarvo Avaste

TIMO SUPPI

punkti eel olin lohakas ja tõestas, kuidas lihtsa punktiga on lihtne kaotada 15-20 sekundit. Päästnuks üks pilk kompassile. Etapil vaatepunkti eel jooksin radu pidi ringi. See oli taktikast lähtuv otsus ehk õppimine eeljooksu vigadest.

Siis tuli tugev jooksutamine, mille järel rajameister andis ette veel kaks keskmise raskusastmega punkti: 14. ja 15. Pärast neid jäi järele vaid kojumine. Huvitav, aga just nende punktidega oskasid paljud ohtralt aega kaotada, kuigi raja keerulisim osa oli ammu möödas. Kuumus, publiku-KP läbimine ja pikem teerajajooks tegid kainest kaalutlemisest umbropsu oletamise. Mina olin lohakas 14. punkti eel – lihtsalt ei jaksanud enam kaarti vaadata. Sekundid kadusid ja nendega ka kuni kolm kohta lõpu-protokollis. Lõpp läks hästi, kui mitte arvestada mõnesekundist eksimust viimase punktiga.

Kindlasti oli see hea või isegi väga hea jooks, arvestades lähtepositsiooni hooajale, MMile ja sellele konkreetsele stardile. Kui

mainida "olekseid", mille tegelikult pole küll tähtsust, siis tugevama enesekindluse puhul saanuksin julgemalt alustada ja usutavasti olnuks ka tulemus parem. Keskendumine oli heal tasemel ja füüsiline vorm ka. Olin kindlasti valmis 10. kohast enamaks. Siit moraal – eeljooks tuleb joosta algusest lõpuni tehniliselt hästi, et saavutada sisemine kindlus. Siis saab finaali võtta algusest peale rõõmuga.

Mida ütles Thierry Gueorgiou, lühiraja maailmameister

(www.tero.fr)

Lühiraja finaali päev oli salvestatud mu mällu juba enam kui aasta. Täpsemalt öeldes 4. augustist 2006. Siis ma ei teadnud, et sain küll neljanda koha, aga sellele järgneb kuldmedal 22. augustil 2007. Mitu korda selle aasta jooksul ärkasin hommikul kella nelja ringis, peas kummitamas mõte veast 4. KP juures 2006. aasta MM-I? Võin öelda, et neid kordi oli palju. See hakkas mõistusele – ikka ja jälle nägin seda jooksu. Mida oleksin võinud teha teisiti? Milles seisnes mu saatuslik viga?

Olen harjunud end pärast jooksu piinama, kerides mälu uuesti ja uuesti jooksus tehtud vigu. Püüan küll olla enda suhtes leebem, kuid need pildid tungivad ikkagi esile.

Tegelikult on võtmeküsimuseks võime vigu kriitiliselt analüüsida, aga samas olla järgmisel päeval jälle värsk ja puhta lehena stardis. Mõnikord viivad ebaõnnestumised eesmärgile lähemale.

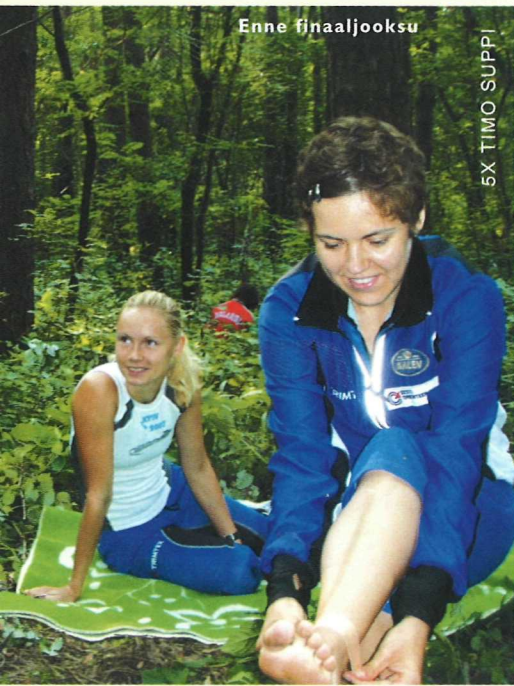
Seetõttu muutus 22. august 2007 mind painavaks kinnismõtteks tervel talvisel ettevalmistusperioodil. Proovisin saada paremaks orienteerujaks ning jooks oodatud kuupäeval näitas, et olin teinud edusamme. Kaks korda leidsin end rajal samas olukorras nagu 2006. aastal – peatusin metsas punkti lähedal ega teadnud üldse, millises suunas edasi minna (1. ja 6. KP). Seekord aga suutsin olukorda kontrollida stiilpuhtamalt ning vältisin vigu.

Nüüd on mu nälg rahuldatud ja suudan magada palju paremini ... kuni järgmise veani!

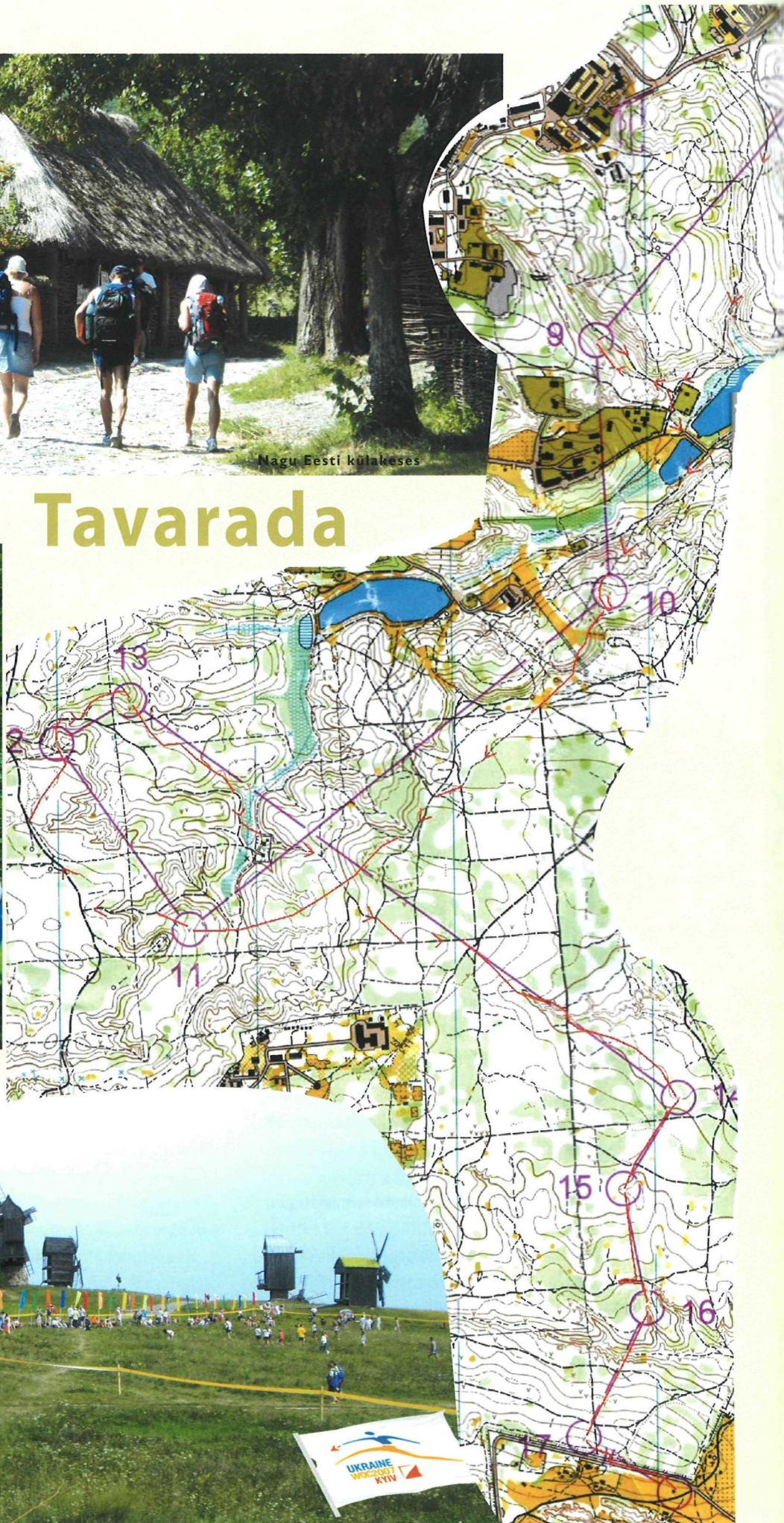
Nagu Eesti külakeses

Tavarada

Enne finaaljooksu

5X TIMO SUPPI

Efektsed vaatepunktid

Olle kommentaar MMi tavaraja kohta

Seitsmest MMi tavarajast, mida olen jooksnud, oli Ukraina rada selgelt kõige igavam. Antud maastikul oli rajameistril väga vähe võimalusi panna o-tehniliselt nõudlikke kontrollpunkte. Mets oli valdavalt väga hea nähtavusega ja reljeef selge. Lisaks oli maastiku raskeim osa, küll väga väike ala, jätud teatejooksu tarvis. Seega jäi orienteerumise põhiorhk teevalikutele.

Keerulisim teekonnaalalik tuli teha raja pikimal etapil. Siin aga päästis tihede teede- ja radadevõrk ka need, kes reljeefi poolest kõige õnnestunumat trajektoori ei valinud. Tulemuseks oli see, et lootusetult halb polnud peaaegu ükski variant.

Mulle jääb mõistmatuks, kuidas saab MMi tavarajal kulgeda tõenäoline kiireim teekond kahe kilomeetri ulatuses läbi linna? Mööda tänavaid, asfaldil! Mul oli seal joostes raske aru saada, millega ma tegelen – olen ma orienteeruja või kaevule nõjatuvate joodikvanameeste atraktsioon?

Rada jätkus üksluiselt lõpuni ja vaadates nüüd paremate meeste liikumisteid, on näha, et joosti väga palju üht koridori pidi. Midagi ju valida polnud. Igav. Kuigi tegu oli kuuldavasti MMi ajaloo pikima rajaga (18,2 km), polnud see minu hinnangul kaugeltki kõige raskem. 13 meeletult mägist kilomeetrit Jaapani leitsakus olid ikka hoopis raskemad. Või ka 17 km Roots ja Šveitsis.

Tugevalt pingutades saanuks sellele maastikule ehk huvitavama raja planeerida küll, kuid vaid pisut nõudlikuma. Tulnuks jätta linn puutumata ning teha kaardivahetus, kuna muidu jäänuks ala väikeseks.

Võistlust jälgivad Leho Haldna, Karli Lambot, Erkki Aadli

XVI üliõpilaste maailmameistri- võistlused orienteerumisjooksus toimuvad TARTUS

NIKOLAI JÄRVEOJA

Orienteerumisklubi **Põlva** Kobras korraldab koos Eesti Akadeemilise Spordiliidu ja Eesti Orienteerumisliiduga järgmise aasta suvel üliõpilaste MM orienteerumisjooksus. See võistlus toimub esmakordselt Eestis. Keskus asub Tartu hotellis Dorpat, kus võistlejad ka majutatakse ja toitlustatakse.

28. juulist 3. augustini toimuvatel tudengite tiitlivõistlustel jagatakse nii meeste kui ka naiste seas välja neli medalikomplekti: sprint, tavarada, lühirada ja teade.

Tartusse on oodata 35 riigi esindusi, kuhu lisaks 300 sportlasele kuulub ka ajakirjanikke ning külalisi. Viimaste võistluspäevade maastikul toimub XX Koprakarikas, mis seekord on kahepäevane.

PROGRAMM

E, 28. juulil on võistkondade saabumine ja akrediteerimine.

T, 29. juulil treening ja öhtul võistluste avamine.

K, 30. juulil Tartu lauluväljaku ümbruses sprint.

N, 31. juulil Veskimõisas tavarada.

R, 1. augustil Pranglis lühirada.

L, 2. augustil Pranglis teatejooksud, öhtul Tartus lõputseremoonia ja bankett. Pranglis algab XX Koprakarikas lühirajaga.

P, 3. augustil võistkonnad lahkuvad ja Pranglis toimub XX Koprakarika tavarada.

MMvõistlustel võivad osaleda tudengid ja ülikoolide vilistlased, kes lõpetasid 2007. aastal ning kelle sünniaeg on vahemikus 1. jaanuar 1980-31. detsember 1990.

Iga riigi võistkonnas võib olla kuni 12 võistlejat (6 nais- ja 6 meessportlast) ja kuni

5 treener-abilist. Maksimaalne võistlejate arv ühest riigist erinevatel distantsidel on järgmine:

sprint – 3 meest ja 3 naist, pikk rada – 4 meest ja 4 naist, lühirada – 4 meest ja 4 naist ning teade – 1 meeskond (4 vahetust) ja 1 naiskond (4 vahetust).

Eelregistreerimiseks, milles avaldatakse soovi osalemiseks ning lisatakse vastavat riiki esindava spordiliidu nimi ja kontaktisiku andmed, tuleb saata e-kiri aadressile wuoc2008@easl.ee hiljemalt 28. jaanuariks 2008. Osavõtutasu on vastavalt FISU reeglitele 60 USD inimese kohta päevas, s.o momendi kursiga 648 krooni ja teeb osavõtumaksuks seitsme päeva kohta 4526 krooni. Eesti võistkonna komplekteerimisel on lubanud abiks olla Tartu Maaülikooli III kursuse üliõpilane Peeter Pihl.

Seni on üliõpilaste maailmameistri-võistlustelt nelja eestlase poolt võidetud kokku seitse medalit. Maailmameistriteks on tulnud Ede Ümarik 1988. aastal ja Maret Vaher 1998. aastal. Eeldused uuteks meda-

livõitudeks ja 10aastase vaheaja järel jälle ka kulla võitmiseks on olemas. Üliõpilased Annika Rihma, Sander Vaher ja Markus Puusepp on Eesti A-koondise liikmed.

Novembri alguses külastas Tartut Rahvusvahelise Üliõpilasspordiliidu FISU orienteerumise tehniline delegaat, rootslane Ola Kaberg. "Selgelt on tunda, et korraldajad on kogenud ning valmis koostööks. Teha on veel palju, kuid üldpilt on väga hea nii tehnilise poole kui kogu tippvõistluste korraldusliku poole pealt," kommenteeris Ola. Ta on olnud vaatleja ja nõustajana viimastel neljadel üliõpilaste maailmameistrivõistlustel, mis toimuvad iga kahe aasta järel.

Kahel päeval vaadati koos EOLi inspektori Tarvo Avaste ja WUOC 2008 peasekretäri Tõnis Jürimäega üle sprindikeskus Tartu Dendropargis lauluväljaku ümbruses, tavaraja keskus Veskimõisas ja lühiraja ning teatejooksu võistluskeskus Pranglis.

Arutati täpsemalt võistluskeskustes teenistuste paigutust ning kõiki suurvõistluste reeglistikuga seotud probleeme.

Juunis, teisel kontrollkäigul peavad rajad valmis olema ja siis saab Ola tutvuda juba lähemalt kaardi ja maastikuga.

Peakorraldajana kutsun üles üliõpilassportlasi tõsiselt valmistuma nendeks tippvõistluseks ja kõiki orienteerumishuvilisi planeerima selleks ajaks puhkusenädal, et saaksite osaleda üritusel abilistena või pealtvaatajana.

Kogu info tuleb MMi kodulehele

<http://www.easl.ee/wuoc2008/>

Vasakult Tõnis Jürimäe, Nikolai Järveoja, Ola Kaberg, Tarvo Avaste

Volinik! Volinik?

...külvivolinik?

[MAIT TÕNISSON]

Keskmisele minupõlvkonna eestlasele, ilmselt ka paljudele orienteerujaile sidestub sõna volinik tallinnfilmiga „Ideaalmaastik“ ja Arvo Kukumäe suurematu rollitaitmisega selles. Selle peale, et iga EMV ja lisaks veel *Suunto Games*’i ning Jüriöö jooksu edukaks kordaminekuks on alati ka üks voliniku tiitlit kandev asjapulk oma panuse andnud, ei tule kohemaid vist eriti paljud. Kes ta on, see võistlusjuhendis figureeriv EOL volinik? Või noh... nime saab juhendist teada, aga miks ta on ja mis ta teeb?

Kehtivate võistlusmääruste järgi peab kõigil ülal- toodud võistlustel, lisaks veel üle kahe aasta Eestis toimuvatel Balti meistrivõistlustel selline funktsionäär olema. Samade reeglite järgi volinik kiidab heaks, kinnitab, lahendab, teostab järevalvet jne – sõnaga, tundub olema vägagi tähtis persoon! Vastutusrikas amet.

Tegelikult on nii, et voliniku vastutus on täpselt nii suur, kui suure vastutuse ta enesele võtab. Määrustes on paljugi kirjas, et kiidab heaks ja kinnitab ja nii edasi.. On juhtunud, et volinik ei jõuagi tema poolse järevalvega võistlusele.

Kuidas seda aktsepteeritakse?! Miks ei karistata!!!? Võtke kinni see põrgukoer! Tõmmake rattale!!

Vastus väga lihtne – meil ei ole volinikke! Vabatahtlikult hakavad volinikeks vähesed tobed, allakirjutanu nende hulgas. Enamasti tuleb neid tikutulega taga otsida – kaubelda ja nuiata. Kuis nii? Kas meil on liiga palju EMVsid? – aga see on juba teise artikli teema. Sõnaga – häda ja viletsus on nende volinikega.

Volinikul on palju võimu ja võimalusi aidata kaasa hea võistluse sünniks. On tehtud väga palju väga häid volinikutöid, mille läbi oleme saanud mitme ja mitme ilusa orienteerumiselamuse osalisteks. Aga, et selle taga on voliniku hool, vastutus ja oskusteave – selle peale ei tule küll keegi. Kui põhjamine osaleja korraldajad või rajameistrit kiidab, on see juba sündmus omaette, volinikule küll ükski kätt pihku ei pane – et hästi tehtud!

Voliniku tähtsamaiks rolliks ilmselt ongi olla peakorraldaja

parem käsi. Seejuures, suhteliselt printsipiaalselt reeglites näpuga rida ajav käsi. See, et võistlus vastaks igapidi kirja pandud kordadele, on kindlasti voliniku esmane kohus. Aga pelgalt sellest jääb siiralt väheks. Voliniku töö ei ole teps mitte nii lihtne. Volinik peab koos peakorraldaja ja/või toimkondade juhtidega läbi arutama kõik korraldusvaldkonnad. Volinik ei pea olema pädevamkogenum kui vastava ala eest vastutaja, aga tal on olemas see pilk kõrvalt ja ülevalt, mis tegijat aitab.

Kas tegija-peakorraldaja on nõus seda abistavat pilku vastu võtma? Oleneb... Kohe oma esimeses volinikutöös jõudsin olukorran, kus peakorraldaja ja rajameister ei olnud nõus mu arvamusega arvestama. Voliniku voli küünib vist koguni võistluse ära jätmiseni, aga nipet-näpet määrustevastasuse pärast seda ometi tegema ei hakata. Paraku on orienteerumises sageli igal inimesel oma tõde, mis vaidlustes ei selgu.

Elik palju siis ikkagi on volinikul võimu ja kas ta saab tunda mingit sisemist vastutustunnet? Eriti kui voliniku tegematajätmised otseselt võistlust tuksi ei keera – korraldustoimkond peakorraldaja juhtimisel veab enamasti kenasti välja. Ja saab ju võistluse tuksi keerata ka kogu voliniku vaevale vaatamata. Miks peaks volinik enese aega sinna sisse panema? Jah! Miks peaks?

Volinikutöö läbi saab end täiendada-ettevalmistada tulevasteks korraldamisteks. Saab võistluse tegemise kogemuse palju hõlpsamini kätte – ei pea igasugu kooskõlastusi taga ajama ja korraldusatsi kokku ajama jne jne.

Just – kui ei ole klubi ega maastikku-kaarti, mille abil korraldada võistlust pidada – siis volinikuks olemisega saab selle tegemisvajaduse rahuldatud. Ja kui on olemas võime tunda omakasupüüdmatud rahulolu õnnestunud võistlusest, siis on seda võimalik volinikutöös hankida. Orienteerumisvõistluse korraldamine, kurivaim, on paraku sedavõrd keeruline ettevõtmine, et vist mitte kunagi ei saa sajabrotsendilisel rahule jääda. Kogutud kogemuste pealt on aga järgmine kord võimalus märksa edukamalt läbi viidud võistluse järel mitte rahule jääda.

Neidsamu kogemusi on aga vaja jagada! EOLi viimane korraldajate ja volinike koolitus toimus aastal 2004. On hädavajalik, et tuleval kevadel toimuks uus, kus saaks asju arutada ja võistluste korraldamise kogemust kuulata.

Üks väärt lugemisvara on volinike kirjutatud aruanded. Selliste aruannete jaoks on koguni blankett loodud, kus aruandmist vajavad teemad ära toodud. Nii, et valdav osa korralduses olulisi teemasid saab kaetud.

Murekoht on paraku see, et volinikud ei esita aruandeid. Miks? Vaata artikli algusest kolmas lõik. Need volinike aruanded asuvad vist kusagil EOLi kontoris? „Tavakasutajale“ on neile juurdepääs mõnevõrra komplitseeritud, kuigi mitte võimatu. See võiks olla see koht, kus varemkorraldanute vigadest saab õppida. Sest ega ju ükski „ämbrit kolistanud“ korraldaja oma ämbri sisu eksponeerima ei tiku.

Kohusetundlikule volinikule on kogu see andmepagas ja kogemuste omandamise võimalus valla! Olin sel aastal pika raja EMV volinik ja ei jäänud enese tööga mitte üks gramm rahule ning seetõttu teen uuel aastal uuesti.

Tehke Teie ka!

SUUNTO GAMES

Valgehobusemäel

KRISTJAN TROSSMANN

Järvamaa orienteerumisklubile JOKA oli taas usaldatud Eesti mõistes Suure võistluse korraldamine. Rajameistriteks olid seekord Raivo Pellja ja Jaan Tarmak ning võistluspaigaks Valgehobusemäe ümber olev maastik Järvamaal, kus kevadel oli toimunud ka EMV lühirajal ja HD21 klassi teates.

Kogesime omal nahal, et tegijatel juhtub nii mõndagi, kuid üldjoontes sujus kõik hästi. Isiklikult korraldasin sellise mastaabiga võistlust esmakordselt ja nägin kohe, et meie klubil oli veel korraldusehoog EMVst sees. Seega sai väga kiirelt jagatud erinevad ülesanded ja rada ning võistluskeskus oli orienteerumissõpradele õigeaegselt valmis.

Et ka pealtvaatajatele veidike põnevust luua, tekitasime rajale raadiopunkti, mida algselt plaanis ei olnudki. Loodan, et seeläbi sai vähemalt 21E klasside heitlusest rohkem infot. Ülejäänud info jõudis kohati konarlikult, sest mina ei suutnud piisavalt kiiresti orienteeruda – seekord küll tulemustejadas, mis *speakeri* arvutiekraanile kogunes. Esimesel päeval jäi mulle täiesti arusaamatuks, kuidas Artur Raichmann sellega hakkama sai, nimelt jagasin ma seda kohustust temaga.

Meeldiv oli näha nii palju osavõtjaid, keda meil tuli teenindada nii heal tasemel, kui meil seekord õnnestus. Minule paistis vähemalt rahulolevaid nägusid palju rohkem, kui kritiseerivaid. Samas palume vabandust väikeste viperuste eest, mis mõne metsaskäija meelt morjendasid.

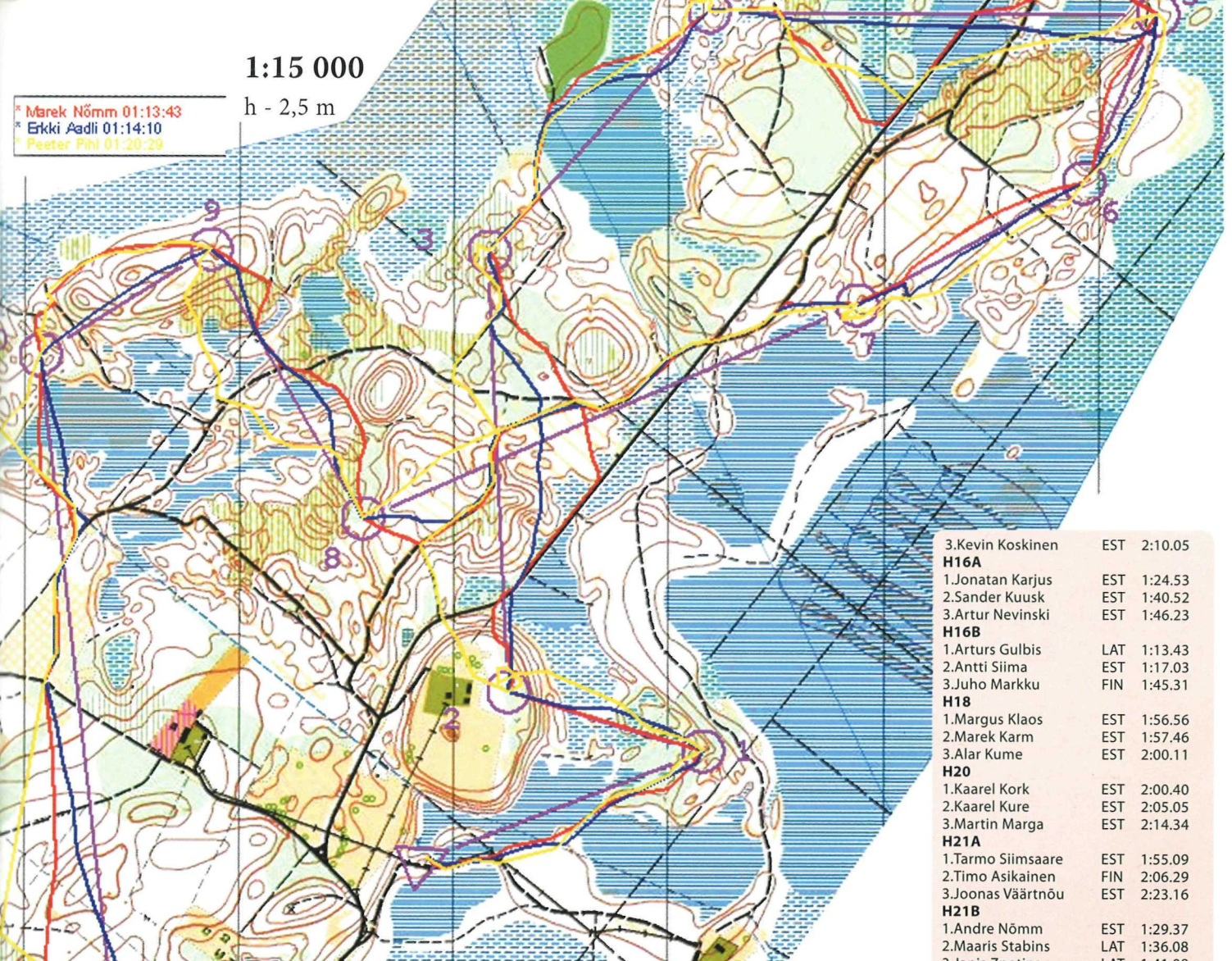
Suur tänu, ja seda ka kaas- korraldajatele meeldejäeva nädalalõpu eest. Teeme seda teinekordki.

1:15 000

h - 2,5 m

* Marek Nõmm 01:13:43
* Erkki Aadli 01:14:10
* Peeter Pii 01:20:29

3. Kevin Koskinen	EST	2:10.05
H16A		
1. Jonatan Karjus	EST	1:24.53
2. Sander Kuusk	EST	1:40.52
3. Artur Nevinski	EST	1:46.23
H16B		
1. Arturs Gulbis	LAT	1:13.43
2. Antti Siima	EST	1:17.03
3. Juho Markku	FIN	1:45.31
H18		
1. Margus Klaos	EST	1:56.56
2. Marek Karm	EST	1:57.46
3. Alar Kume	EST	2:00.11
H20		
1. Kaarel Kork	EST	2:00.40
2. Kaarel Kure	EST	2:05.05
3. Martin Marga	EST	2:14.34
H21A		
1. Tarmo Siimsaare	EST	1:55.09
2. Timo Asikainen	FIN	2:06.29
3. Joonas Väärtnõu	EST	2:23.16
H21B		
1. Andre Nõmm	EST	1:29.37
2. Maaris Stabins	LAT	1:36.08
3. Janis Znotins	LAT	1:41.08
H21C		
1. Sandis Zuzans	LAT	1:16.39
2. Kimmo Liljeström	FIN	1:23.00
3. Aldis Zauls	LAT	1:31.04
H21E		
1. Marek Nõmm	EST	2:06.55
2. Erkki Aadli	EST	2:09.00
3. Rain Eensaar	EST	2:12.12
H35		
1. Andrei Nikitin	EST	1:46.52
2. Priit Pääslane	EST	1:50.02
3. Rein Zaitsev	EST	1:57.49
H40		
1. Toomas Mast	EST	1:50.31
2. Kalevi Mäkipää	FIN	2:01.55
3. Ali Mättölä	FIN	2:11.24
H50		
1. Teuvo Töyrylä	FIN	1:39.29
2. Jarmo Lehto	FIN	1:46.19
3. Kaljo Julge	EST	1:49.03
H55		
1. Pauli Rautanen	FIN	1:44.33
2. Johannes Tasa	EST	1:45.05
3. Rein Unt	EST	1:48.31
H60		
1. Age Liljeström	FIN	1:24.36
2. Ülo Vainura	EST	1:28.57
3. Heikki Kyyrönen	FIN	1:33.21
H65		
1. Auli Myllyharju	FIN	1:37.50
2. Kalju Tiik	EST	1:40.51
3. Olavi Heinonen	FIN	1:43.28
H70		
1. Eero Kakkola	FIN	1:36.27
2. Endel Remmet	EST	1:38.07
3. Heino Peeterston	EST	1:53.13
H75		
1. Heino Heinloo	EST	1:27.37
2. Are Kaasik	EST	1:34.25
3. Juhani Salmenkylä	FIN	1:50.11
H80		
1. Richard Rooden	EST	3:03.51

D14B			
1. Marianne Möller	EST	1:08.54	
2. Kätlin Kalve	EST	1:28.01	
3. Eliise Harjak	EST	1:36.07	
D16A			
1. Kaia Kivikas	EST	1:35.56	
2. Teele Randman	EST	1:41.35	
3. Marta Olvet	EST	2:18.09	
D18			
1. Maria Zhuravskaja	EST	1:58.06	
2. Tiina Lind	EST	2:14.35	
3. Laura Suur	EST	2:26.10	
D21A			
1. Kadri Uiboupin	EST	1:42.16	
2. Marilin Sulg	EST	1:43.31	
3. Piia Paasma	EST	1:47.08	
D21B			
1. Iida Kauppi	FIN	1:26.47	
2. Anu Järv	EST	1:30.30	
3. Helina Vallaste	EST	1:30.53	
D21C			
1. Pia Luovula	FIN	1:06.29	
2. Jenni Helava	FIN	1:11.14	
3. Marlen Vaiksalu	EST	1:18.52	
D21E			
1. Merike Vanjuk	EST	1:39.50	
2. Kirti Rebane	EST	1:47.50	
3. Heidi Liljeström	FIN	1:49.08	
D35			
1. Jana Kink	EST	1:50.06	
2. Petra Liljeström	FIN	1:51.01	
3. Minija Pääslane	EST	1:54.26	
D40			
1. Maris Roosipuu	EST	1:45.49	
2. Airi Alek	EST	1:47.16	
3. Lea Leppik	EST	1:48.22	
D45			
1. Marje Viirmann	EST	1:23.26	
2. Kersti Ehala	EST	1:36.10	
3. Tiina Oras	EST	1:38.05	
D50			
1. Ene Sulg	EST	1:24.01	
2. Helle Rennu	EST	1:36.00	
3. Helena Jumpanen	FIN	1:44.35	

D55			
1. Liivi Parik	EST	1:38.51	
2. Hille Tasa	EST	1:39.07	
3. Anu Saue	EST	1:40.17	
D60			
1. Viiu Rebane	EST	1:28.46	
2. Malle Viilma	EST	1:38.00	
3. Eila Pitkänen	FIN	1:38.27	
D65			
1. Maire Raid	EST	1:36.48	
2. Ilse Uus	EST	1:40.07	
3. Kiira Tarassova	EST	1:43.15	
D70			
1. Elga Adrat	EST	1:39.07	
D75			
1. Karin Laine	EST	2:57.47	
H8NR			
1. Aleksei Shved	EST	33.04	
2. Keiro Kukk	EST	44.04	
3. Villu Serv	EST	44.15	
H9NR			
1. Janis Velkeris	LAT	30.30	
2. Raigo Jõelet	EST	34.24	
3. Kermo Aasmäe	EST	38.55	
H10TR			
1. Anton Salmenkylä	FIN	44.03	
2. Taavo Patrik Pandis	EST	48.06	
3. Mihkel Oja	EST	48.39	
H12A			
1. Martin Zvirblis	EST	48.50	
2. Holger Post	EST	1:01.07	
3. Kaspar Nummert	EST	1:06.32	
H12TR			
1. Aivo Jõelet	EST	35.41	
2. Rimmo Rõõm	EST	43.02	
3. Daavis Ozolins	LAT	43.37	
H14A			
1. Priit Vösupärg	EST	1:06.42	
2. Tõnis Laugesaar	EST	1:12.03	
3. Taavi Kalle Kiisler	EST	1:12.56	
H14B			
1. Argo Rõzikov	EST	1:07.08	
2. Martin Betlem	EST	1:28.06	

TULEMUSED

Mägede Küla
29.09.2007 (rajameister Raivo Pellja)
30.09.2007 (rajameister Jaan Tarmak)

D8NR			
1. Johanna Preden	EST	51.33	
2. Marie Anna Blehner	EST	54.10	
3. Johanna Karjus	EST	1:03.00	
D9NR			
1. Teve Rajamets	EST	48.56	
2. Kätlin-Regiina Kirjanen	EST	51.41	
3. Johanna Karjus	EST	59.55	
D10TR			
1. Alina Kramarenko	EST	44.00	
2. Anete Cama	LAT	51.15	
3. Getter Matto	EST	1:10.01	
D12A			
1. Margret Zimmermann	EST	44.09	
2. Jaana Olvet	EST	51.54	
3. Maret Lind	EST	52.34	
D12TR			
1. Triine Viirmann	EST	44.46	
2. Meriliin Irves	EST	55.37	
3. Eva-Liisa Roosipuu	EST	1:06.07	
D14A			
1. Linda Puusalu	EST	1:07.52	
2. Marili Zimmermann	EST	1:11.21	
3. Laura Joonas	EST	1:11.48	

SUUNTO GAMES

Orienteerumise teispäevakud on Põlva maakonna Liigu Terviseks sarja osavõturohkemad üritused. Pärast tööpäeva lõppu toimunud 20 päevakul osales tänavu kokku 663 inimest. Stardikordi tuli 3586.

Keskmiselt osales iga inimene 5 etapil ja 179 inimest ühel etapil. Osalejaid oli Põlva maakonnast, kuid palju ka Tartu linnast. Suvel on osalejaid vabariigi eri paikadest ja välisriikidestki.

Kõigil kahekümnel päevakul sai nime kirja 25 inimest, kellest 15 olid Põlva maakonnast.

Põlva teispäevakud kasvatavad populaarsust

NIKOLAI JÄRVEOJA

Imad **sattusid** korraldajatele ja osavõtjatele enamuses meelepärased, kuid maikuu esimesel päeval joosti Oraval ka sügavas lumes (pildil) ning nädal hiljem Savernas juba paduvihmas.

Esmakordselt tegime koostööd Põlvamaa Keskkonnateenistusega. Nelja päevaku kaardi tagaküljel tutvustasime looduskaitsekuul kohalikke kaitsealasid ja sealviibimise tingimusi.

Rattaorienteerujatele tehti rada seitsmel etapil, kuid osavõtjaid oli liiga vähe. Uuesti kasutusel olnud nõõrirada kõige pisematele raskematel maastikel ei õigustanud.

Lisatööd oli rajameistritel palju, kuid osavõtjaid see juurde ei toonud.

Lisaks liikumisrõõmule metsas kaardi ja kompassiga, soovib enamus osalejaid näha ennast ka paremusjärjestuses valitud rajal ja klassis. Võitjad saavad etapil 50 punkti, II koht 40, III koht 35, IV koht 32, V koht 30, VI koht 29 punkti jne. Arvesse lähevad kõik etapid. Kui osalesid kõikidel etappidel ühes ja samas klassis, oli võimalik saada maksimaalselt 1000 punkti.

(Võit andis 50 punkti). Sellega tuli ainukesena toime Jüri Zimmermann Tartust, orienteerumisklubist Kape H65 vanuseklassis. Napilt jäi sellest puudu kõige vanemal osavõtjal Kalju Johansonil Rāpinast, Kobrase klubist H70 klassis. Ühel päevakul ei läbinud ta rada korrektselt ja sai tulemuse vabaklassis.

Kõige populaarsemad klassid/rajad olid VIP tehniline (80 erinevat inimest), meeste eliitklass (80), meeste 21B (76), VIP lihtne (59) ja naistel 21A (43). Tasavägisem konkurents oli naiste 45 klassis, esikoht saadi 12 punktilise eduga ja meeste 40 klassis, kus esikolmikut lahutas 72 punkti.

Kohtunikena olid ametis 12 ja rajameistritena 23 klubi liiget. Neile siin suuremad tänusõnad.

Päevakute edukale toimumisele aitasid veel kaasa Väraska Sanatoorium AS, Oidermaa talu Seemnekeskus, Väraska Vesi AS, Addinol Mineralöl Marketing OÜ, Varola OÜ, Põlva Agro OÜ, Markes Fin AS, Rāpina Paberivabrik AS, Tani Mets OÜ, Lōuna Pagarid AS, Põlva Maakonna Spordiliit, Eesti Kultuurkapitali Põlvamaa ekspertgrupp, Põlva linn, Põlva vald ja Kōlleste vald.

Pärast KoKu jooksu 27. oktoobril toimus Kanepi gümnaasiumis Põlva teispäevakute pidulik lõpetamine. Autasustati tublimaid, valiti meeldivamad rajad ja maastikud ning tutvustati plaane järgmiseks hooajaks.

Ankeedi täitsid 39 osalejat. Meeldivamad maastikud olid Kūka, Akste, Hatiku, Piigaste, Siimuniidu-Mooste, Intsikurmu. Meeldivaimad rajad tegid Alar Assor Kūkal, Olavi Ottas Unikūlas, Raido Mitt Mammastes ja Mihkel Järveoja Puntarumāel Hatiku kaardil.

Jārgmisel aastal toimub uuendusena kolmel päevakul ainult valikoriienteerumine kontrollajaga üks tund.

Osavõtjate kasvule on aidanud kaasa mitmed olulised mo-

KLASSIDE PAREMAD

mendid, millele oleme viimastel aastatel oma töös rohkem tähelepanu pööranud. Oleme valmistanud reklaamtrükiseid ja käinud neid levitamas lähimbruses toimuvatel teistel päevakutel. Paljude poole oleme pöördunud ka isiklikult, et nad meid külastaks.

Päevaku toimumise info (raja pikkused ja KP-de arv) saadame lisaks klubi listile veel Tartu listi ning eraldi e-kirjaga ka klubidele, treeneritele jne.

Päevakute maastikud on valitud meeldivad ja looduslikult kaunid. Selleks on tellitud ja tehtud palju kaardistustöid. Kaardid on korrektselt vormistatud ja viimased muudatused maastikul sisse viidud.

Erinevate rajameistrite töö tulemusel on tehtud palju huvitavaid radu. Noored püüavad juba üksteist üle trumbata. Tulemused ja kaardid ilmuvad kohe päevaku toimumise õhtul klubi kodulehele. Leidub palju toetajaid.

Päevakutel osaleja on klient, keda me ootame ja kelle jaoks me püüame anda endast parima. 🚩

D8	Marianne Suur	314 punkti (Põlva – 9 osalejat)
D10	Michelle Suur	752 p. (OK Põlva Kobras – 11)
D12	Karolina Sikkal	190 p. (Tartu – 6)
D14	Madli-Johanna Maidla	715 p. (OK Põlva Kobras/Põlva Spordikool – 11)
D16	Marili Zimmermann	690 p. (OK Kape – 14)
D18	Linda Puusalu	385 p. (OK Põlva Kobras/Põlva Spordikool – 17)
D21A	Helle Hallik	898 p. (JOKA – 43)
D21E	Tiina Oras	693 p. (OK Ilves – 25)
D21 ratas	Ere Kürsa	190 p. (Põlva – 3)
D35	Kersti Kristjuhan	695 p. (Hiiumaa OK – 7)
D40	Mare Jentson	740 p. (OK Kape – 8)
D45	Marje Tobreluts	847 p. (OK Põlva Kobras – 6)
D50	Aili Laanjõe	710 p. (OK Põlva Kobras – 6)
D55	Riina Kivikas	855 p. (OK Ilves – 8)
D60	Maie Abram	665 p. (OK Ilves – 3)
H8	Villu Serv	647 p. (Põlva Spordikool – 13)
H10	Robin Möttus	200 p. (OK Lehola – 6)
H12	Robin Möttus	332 p. (OK Lehola – 10)
H14	Johannes Pärtel Truusalu	324 p. (OK Kape – 23)
H16	Antti Siima	774 p. (OK Põlva Kobras/Põlva Spordikool – 18)
H18	Margus Klaos	487 p. (OK Põlva Kobras/Põlva Spordikool – 15)
H21A	Hannes Luidalepp	527 p. (Tartu – 60)
H21B	Oliver Ojasoo	730 p. (OK Põlva Kobras – 76)
H21E	Meelis Zimmermann	572 p. (OK Kape – 80)
H21 ratas	Tõnu Hendrikson	257 p. (Haanja Rattaklubi – 15)
H35	Ahti Bleive	746 p. (OK Põlva Kobras – 21)
H40	Indrek Jentson	692 p. (OK Kape – 15)
H45	Kaljo Julge	877 p. (OK Kape – 14)
H50	Tõnu Tolm	817 p. (OK Võru – 8)
H55	Ülo Needo	720 p. (OK Põlva Kobras – 8)
H60	Ats Virumäe	819 p. (OK Võru – 15)
H65	Jüri Zimmermann	1000 p. (OK Kape – 4)
H70	Kalju Johanson	950 p. (OK Põlva Kobras – 2)
V1P lihtne	Vilve Liiskmann	848 p. (OK Põlva Kobras – 59)
VIP tehniline	Tarmo Vist	747 p. (Mooste – 88)

Lõpetamisel loositi kõigil(20) päevakutel nime kirja saanud 25 isiku vahel välja kaks Värskla Sanatooriumi tuusikut „Nädalalõpp Setomaal“. Tuusik sisaldas reedest pühapäevani maju-tuse, toitlustuse, saunade ja soolakambri kasutust ning äsja avatud mineraalvee SPA ja saunamaailma külastusi.

Loosiõnn naeratas väarikamatest väarikamatele: Meelis Zimmermannile Kape klubist ja Vilve Liiskmannile Kobrasest. Vilve suutis lisaks korraldamistöele osaleda ka kõikidel etappidel omavalitud rajal. Meelis tuli autoga, ei tulnud aga kunagi üksi, vaid võttis sageli kaasa ka tütred, abikaasa või isa.

Detsember 2007

1	Talveseeria	Botaanikaaed
8	Talveseeria	Hiiu
10	SO MK etapid	Idre Fjäll
11	SO MK etapid	Idre Fjäll
12	SO MK etapid	Idre Fjäll
13	SO MK etapid	Idre Fjäll
14	SO MK etapid	Idre Fjäll
15	Talveseeria	Ägrumäe
22	Talveseeria	Pirita rand
25	Eesti MV 2007	Köverjärve
26	Eesti MV 2007	Köverjärve
30	Tallinna MV (SO märke)	Jöelähtme
31	Aastalõpuvõistlus 2007	Tallinn

Jaanuar 2008

5	Põlva MV sprint	Värskas
6	Põlva MV lüh. tavarada	Värskas
14	SO MK etapid	S-chanf
15	SO MK etapid	S-chanf
16	SO MK etapid	S-chanf
17	SO MK etapid	S-chanf
18	SO MK etapid	S-chanf
19	SO MK etapid	S-chanf
27	ACG Winter Xdream 4	Nelijärve

Veebruar 2008

9	Eesti MV tavarada	Valgjärve
10	Eesti MV lühirada	Valgjärve
11	SO MK etapid	Borovets
12	SO MK etapid	Borovets
13	SO MK etapid	Borovets
14	SO MK etapid	Borovets
15	SO MK etapid	Borovets
16	SO MK etapid	Borovets
17	SO MK etapid	Borovets
18	SO MK etapid	Borovets
23	Kobrase AV sprindis	Valgjärve
24	Eesti MV märketeade	Pikajärve

Märts 2008

3	SO MK etapid	Ridder
4	SO MK etapid	Ridder
5	SO MK etapid	Ridder
6	SO MK etapid	Ridder
7	SO MK etapid	Ridder
8	SO MK etapid	Ridder
9	SO MK etapid	Ridder

Aprill 2008

11	Põlva MV öine	Mikitamäe
12	Peko kevad	Värskas
13	Peko kevad	Värskas
19	Jüriöö Teatejooks	Padise
20	Punktijah	
26	Tiomila	Sigtuna
	Tartu Kevad 2008	Lapetukme
27	Tartu Kevad 2008	Lapetukme
	Hansapank Xdream 2008 - 1.etapp	Klooga

VII TAOK ROGAIN

oktoobri algul Jägala Joal

VÕISTKOND TÄPI, Asko Tamme, Katrin Kaldma, Kaisa Kaldma, Siim Tamme 20 punkti, 7.48.29, 51. koht PERE (428. üldkoht):

KAISA (14): Rajale läksime plaanidega teha üks pikem laupäevane jalutuskäik ning meil õnnestus jõuda oma eesmärgini. Alguses oli natuke märg, aga pärast tore ja mõnus. Järgmisel aastal tahaks ka minna, aga siis võiks startida varem ja liikuda veidi kiiremini.

SIIM (7): Millest alustada? Tore oli orienteeruda. Kõigepealt tuleb ikka meelde start. (Mälestused tulevad nii, et algavad otsast.) Punkti X me leidsime nii, et läksime kiltpoolteist ja jõudsime punkti ja piiksutasime ära. Ja ema käis jalgupidi vees ja piiksutas ära. Mulle meeldib, sest seal saab liikuda, näha ja sporti teha. Tulen järgmisel aastal, kui võimalik.

KATRIN (39): Jägala rogain oli meie võistkonnale esimene, nagu ka igasugune orienteerumine üldse. Kuivõrd startisime keskpäeval, siis esialgu aina imestasin, kui vähe kaasvõistlejaid nägemisulatuses liikus ja kontrollaja lähenedes jälle vastupidi, hõlmastas lõpp-punkti liikuva rongkäigu ulatus. Niisiis, ühtaegu massiline ja varjatud, ehk siis varjatult massiline. Kiip tekitas meis kõigis palju elevust ja enne punkte ka suuremat või väiksemat rüselust, et kes täpselt selle piiksu peaks tegema. Sellisest segadusest tingituna surusime pulga alati erinevasse taskusse ja iga järgmine otsimine punktis tekitas veidi paanikat, kuid hoidis ka vaimu ärksana.

Mina läksin parimas seltskonnas tundmatut piirkonda avastama ja see plaan

sai korralikult täidetud, lisaks veel mängurõõm suurejoonelisest „sedelimängust”. Ja aja kuludes polegi enam nii valus mõelda kommidetele, mis stardis jäid taskusse top-pimata.

Tunnustus ja kiitus korraldajatele, kes suure rahvahulgaga toredasti hakkama said. Kui nüüd tõesti otsida midagi, mille kallal norida, siis ehk võiks tulevikus mõelda ajutiste liikluskäikude paigutamisele teelõikudele, kus rajaloogika järgib maanteed. Aga selge see, et ega märgid lolli ei vaigista.

ASKO (46) Võhiku hinnangud.

Kõige paremini oli õnnestunud ilm ja koht. Eestis ei ole vist sobivamat aega selliste ürituste jaoks kui vananaistesuvi -- saad vihma, saad päikest, vesi jõgedes kannatab hädakorral läbi sammuda. Merre ujuma ei läinud, aga ka lõpetuspauusi pidamine otse tuulisel kaldal ei olnud liiga külm meile ega ka koerale.

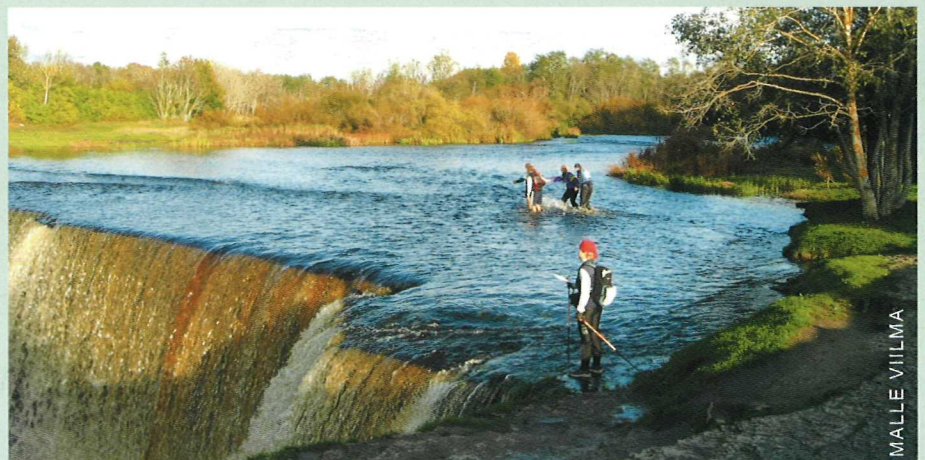
Sõna rogain tuletab meelde midagi Austraaliast või Uus-Meremaast ja natuke oligi nii. Selleks päevaks Jõelähtme ja Kaberneeme vahele loopealsetele ja metsatukkadesse kaardiga jalutama minek

oli natuke nagu välismaal käik, kõik oli pisut teisiti ja nihutatud, võistlus ka veel. Aga ega Eestis vist sellist üritust mujal kui Põhja-Eesti vahelduval maastikul korraldada ei saagi. Või vähemasti ei sobiks see minusugusele kord-aastas-kaarti vaata-vale. See meeldiski kõige enam, tehnilises mõttes, et oli võimalik teha marsruut, mis sobis ka 7aastasele ja koerale. Ei pidanud tormama, ei pidanud millestki esialgu valitust loobuma, sai teha ilusa ringi üle jõe, külast läbi, golfiväljakust mööda, mere äärde ja siis maanteed mööda tagasi.

Kindlasti tahaks tuleval aastal uuesti minna ja kui tänavune tulemus oli 20 p. siis ehk võtta sihiks 35 p. Rohkema järele minek tähendaks jooksmist ja see pole kindlasti see, mida mina sealt otsima lähen (*no sports, no sports*). Sügispäikese käes üle väljade kaugele paistva Jõelähtme kiriku, jõe ja paekivist suurejooneliste künnete-lautade märkamiseks aitas sellestki.

VÕISTKOND KULLES, Katrin Tomson, Urve Toots, Lee Põllumaa, Elo Sisask, Signe Tobi 41 punkti, 7.47.27, 64. koht DD (382. üldkoht):

URVE (53): Läksime rajale plaaniga veeta tore ja meeleolukas päev sügisese metsas ja mere ääres. Marsruudi valisime jõukohase, jättes välja soised ja märjad alad. Ettevalmistused: positiivne häälestus – osaleda vaatamata ilmale, kaasa riided vihma, lume jms kaitseks. Jalga korralikud saapad ja sokid – velle õnnestus peaaegu vältida ja küüned maha ei tulnud (nagu eelmisel aastal). Plaanis ei olnud võita, meil oli jalutajate

MALLE VIILMA

naiskond. Saime tõesti päeva esimeses pooles loodust nautida.

Kuid plaanis oli ka kontrollpunkte läbida. Täies mahus plaan ei õnnestunud — esialgu planeeritud paar punkti jäid aja puudusel läbimata, ja lõpp läks ikkagi suht kiireks.

Millise 3 märksõnaga iseloomustaksid selleaastast rogaini?

Mul on rogainiga väga väike kogemus - osalesin teist aastat. Nii eelmist kui ka tänavust rogaini saan ühtmoodi iseloomustada: väga tore, hästi organiseeritud, igale vanusele sobiv üritus, millest osalemist võin puhtast südamest kõigile soovitada.

Kas kavatsed ka järgmisel aastal osaleda? Mida teeksid järgmisel aastal teisiti?

Järgmine on nii kaugel. Praeguse seisuga läheksin küll. Võiks isegi proovida taset tõsta ja lühemaid vahemaid sörkides läbida. Teisiti öeldes: tahaks ju tulemust parandada, sest väike võistlusmoment on isegi minusugusel jalutajal juures.

Korraldajad on mõlemal aastal olnud tasemel – sellises mahus ürituse korraldamine on igal juhul väljakutse. Kaasmatkajad ja võistlejad on olnud vahvad, probleeme pole olnud ühelgi tasemel. Jõudu korraldajatele jätkamiseks! Kui midagi üldse soov

viksin, siis mõni üritus võiks olla ka natuke lõuna pool - meil on siin ka ilusad metsad ja maastik.

VÕISTKOND QUATTRO-4, Anne Noop, Anniki Inno, Marit Jaaska, Kuldar Mägi 64 punkti, 7.35.06, 104. koht HD (244. üldkoht):

ANNE (38) : Kui hästi lühidalt meenutada üht üdini positiivset päeva, siis selle aasta Rogainil osalemist tahaksin kirjeldada ainult ülivõrdes! Just sellised tunded valdavadi mind üritust meenutades. Mõned eredad hetked:

- ♥ mõnus sörk, nauditavalt kerged jalad nagu linnuluud,
- ♥ punktid tulevad kui ise kätte – Annikil on võime otsejoones punktist punkti liikuda,
- ♥ valitud teekonnale jääb ilus ja kergelt läbitav maastik valdavalt finišini,
- ♥ mere poolt tulvab päikesevalgus läbi metsa meie poole, haarates meid oma kuldseesse lumma. Selliseks päikseliseks kogu päev jääbki,
- ♥ ümberringi seemed, mustikad, pohlad, vaarikad ja üks õitsev võilillekleidike,
- ♥ kotist leitud võileivad ja pirukad maitsevad oivaliselt,
- ♥ ojad ja kraavid saab ületatud matkakepi

- ja abivalmis sõbra ulatatud käe abil,
- ♥ sellised kadakataadid, justkui nõiutud metsas!
- ♥ päikesesoe mererannik, lained laksumas vaikselt ja rütmiliselt rannale – oeh, kui hea oleks selili heita – ja kuulama jääda,
- ♥ jalavarjud korralikult jalast ja oktoobrikuine jõeületamine annab uue laengu,
- ♥ Jägala juga – jälle ühe elamuse võrra rikkam,
- ♥ tõeliselt mõnus seltskond,
- ♥ loojuv päike koondab oma kiiri ja samamoodi koonduvad rogain'lased igast ilma-kaarest lõpp-punkti kokku – ahh, milline vaatepilt!
- ♥ 7,5 tundi paradisis – küll vist suurelt jaolt tänu ilusale ilmale – jõudu korraldajatele!
- ♥ nii palju ilusat kogetud ja lõpuks veel korralik punktisumma – ootan järgmist Rogaini!

MARIT (35): Läksime rajale plaaniga ning läbisimegi teekonna sellele vastavalt, mõne väikese muudatuse vist siiski tegime – jõudsiime „allpool” pisut rohkem (punkte võtta toim).

Millise 3 märksõnaga iseloomustaksid selleaastast rogaini?

- ♥ Ilus maastik/mets/mereäär,
- ♥ mõnus seltskond.
- ♥ korda-minemise-ära-tegemise-tunne (see päev ei olnud asjata ☺)!

Kas kavatsed ka järgmisel aastal osaleda? Mida teeksid järgmisel aastal teisiti?

Jah. Koguksin rohkem punkte! Korraldajatele soovin „Jõudu!” Erilisi ettepanekuid ei olegi. Rada oli mõnusalt vahelduv – mets, mereäär, jõgi, rippisild.... ja toit finišis maitsev ☺

ANNIKI (20): TAOK Rogain – ilus laupäev meeldivas seltskonnas

Minu jaoks oli selline asi nagu rogain midagi uut, kuna varem ei ole ma nii pikalt jalgadel olnud. Olen küll osalenud Xdreamil ja mitmesugustel muudel kestvõistlustel, kuid seal on alati olnud mitu erinevat ala ja otseselt jooksmist üsna vähe.

Nüüd siis oli plaan minna 8 tunniks Anne, Mariti ja Kuldariga rogainima.

Nii nagu kokku lepitud, jõudsin mina hommikul kohale varem ja võtsin stardimaterjalid ning alustasin raja planeerimist. Kõik oli kuidagi liiga uudne – orienteerujate jaoks liiga suure mõõtkavaga kaart, liiga palju erinevas suunas punkte ja üsnagi kehvaõitu teadmine metsa läbitavusest. Kuna rogainikaardile märgitakse kogu mets ühe värviga, ei ole eristamist tihniku ja männimetsa vahel nagu nõ "normaalsetel" kaartidel, siis alguses võis vaid aimata, kus on ilus mets ja kuhu ikka üldse ronida ei tasu. Lõpuks ei suutnudki ma üksi valikut teha, pakkusin vaid suuna, kuhu võiks minna ja mis oleks meie jaoks reaalne.

Stardist minema saades olid kõik veel mõnusalt reipad. Teel ikka joosti ja esimese paarisaja meetri pärast kooriti juba ka riideid seljast. Kõik läks minu jaoks liiga aeglaselt. Sellel kaardil oli üks sentimeeter kolm korda tavalisest pikem maa looduses ja ma ei suutnud kohe kuidagi ära harjuda. Nii kulgesimegi esimesse punni juba 25 minutit, mis tundus väga hirmuäratav – kas me tõesti suudame tunnis ainult kaks punkti võtta?

Õnneks juba järgmised punnid tõestasid, et nii hull see asi ikka ei ole. Tegelikult otsustasimegi oma rajavaliku alles esimeses KP-s ära. Plaan oli võtta paar väärtusliku punkti kaardi keskel asuva soo ääres ja siis siirduda Kaberneeme lahest vasakule jääva ps. poole. 23,32,48,50 – kõik nad tulid muudkui nina ees vastu, aga 53 valmistas juba raskusi. Mitte küll orienteerumise mõttes, vaid hoopis marjade mõttes. Keegi oli lihtsalt liiga palju ilusaid suuri pohli ja mustikaid meie ahvatluseks metsa jätnud.

Loomulikult ei suutnud me ära öelda paarist vitamiiniseerivasr ampsust ja olime sunnitud iga 10 m tagant paariminutilise peatusi tegema. Lõpuks, kiusatusele vastu pannes, jõudsim ka magusasse 53ndasse ja sealt oli juba suund Ihasallu. Vahepeal jäi ette joogipunkt, kus turgutasime end veidi ning teel järgmisesse KPsse sõime ära ka esimesed võileivad.

Järgmine punkt oli meie jaoks arvata-vasti raja kõige orienteerumistehniliseim punn üldse. Ümbritsevas soos oli teerajakesi kuidagi kahtlaselt palju ja üldse oli see kant kuidagi omapärane. Mõningase arutelu ja Kuldariga nõu pidanult leidsime lõpuks ka punkti üsna kergelt. Sealtsamast pool-

saarelt oli jäänud veel 41, 30 ja mesimagus 52 ning oligi aeg kõige pikemaks etapiks. Vastu tuli üllatavalt palju lõbusaid läbimärgasid kaasvõistlejaid, keda oli tabanud ootamatu vihmasadu. Hiljem räägiti, et teisel pool Kaberneeme lahte oli tervelt tund aega sadanud paduvihma. Meile jäeti vaid mõni hetk kestnud seenevihm. Tegelikult oligi hea, sest juba hommikul kartsin, et 8 tundi vihmas möllata võib olla ikka üsna karm lugu.

Selleks ajaks, kui me poolsaarelt tagasi pöördusime, oli kulunud üllatavalt vähe aega. Järgnev plaan oli korjata tee äärde jäävad 24 ja 21 ning siis suunduda teisele poole Jägala jõge golfiradadele.

Kuna enamus meist on põlised Lõuna-Eesti inimesed, oli kindlasti vaja ka meri ära näha. 24-st 21-sse minnes avanes selleks suurepärase võimalus. Peale lummeva ilu, mis meid mere ääres ootas, oli seal ka üllatavalt hea liikuda. Kui punkt oli võetud, õõtsusime natuke jõe kohal ning ilusad, rohevad aasad olidki juba käegakatsutavad. Kahjuks aga pidime golfi algõppe asemel hoopis vasakule metsa keerama ning 39 ja 59 olidki jälle ludinal käes.

59dast 38dasse minnes leidsid Anne ja Marit keset teed liiga mõnusa kivi, kuhu platseeruti teiseks peatuseks. Kõikidele jätkus tegevust – kes sõi, kes õigel ajal lõhkus tekkinud vilt, kes vahetas sokke ja kes lihtsalt puhkas niisama ajaviiteks jalga ja arvas, et tema villid nii suured ei ole, et neid juba peaks lõhkuma. Ette rutates võib öelda, et too viimane oli enda villidest ikka liiga heal arvamusel ja kannatas pärast veel mitu päeva, kandes ainult sandaale, kuigi väljas ladistas vihma ja soojakraadegi polnud väga palju.

Teema juurde tagasi pöördudes võtsime suunaga 38, siis kerge 27 ja vesise 26. Enne seda punni olime pikalt juurelnud, kummal

pool jõge see KP küll olla võib? Otse loomulikult nagu Murphy seadus ette näeb, oli see jõe vastaskaldal. Algul oli plaan, et vaid üks inimene läheb üle jõe ja märgistab punni ära. Paratamatult tahtsime me Kuldariga aga mõlemad oma jalgu külmas vees lobi-stada.

Kui meie olime juba üle, siis mõtlesid Anne ja Maritki, et tühja kah ja olid üle jõe nagu vanad ekstreemspordi kalad. Eks neid meelitas ka see, et teisel pool jõge sai mõnesaja meetri pärast Jägala joa ilu nautida. Kella vaadates selgus, et ega ei saagi ju otse lõppu minna, vaid jõuame mõne punkti veel korjata. Plaan oli 37, 46 ja kui jõuame, siis ka väike põige 36sse. Pärast üsnagi kiiret kõige alumiste punktide läbimist otsustasime ka 36 minna.

Teel proovisime isegi veidi jooksmist, kuid selleks ajaks oli minu põlv otsustanud, et tema streigib ja lubas veel ainult kõndida. Poolel teel punkti korra veel kahtlesime, kas on ikka õige tegu sinna minna, kuid 3 lisapunkti said väsimusest võitu.

Nüüd oligi kodu vaid kiviviske kaugusel. Jäi veel vaid suunuda rahulikult finiši poole koos teiste võistkondadega, nagu läheks lehmad õhtul karjamaalt koju.

Peale finišit tegime kiire riie vahetamise, sõime suppi ning muljetasime teistega. Oli väga mõnus päev väga toredate seltskonnaga.

KULDAR (23): Üks päev töö juures öeldi, et sa selline aktiivne tegelane, tule orienteeruma. Läksingi.

Laupäeva hommikul veidi peale kuut sai Tartust starditud. Soojenduseks väike kaardilugemine autojuhile ja olimegi Põhja-Eestis. Kuigi oli näha, et on sadanud, oli ilm ilus ja see tegi tuju optimistlikuks.

Rahvast oli palju. Kui olime auto parkinud, tuli Anniki, kes oli võistlusnumbrid ja kaardid juba välja võtnud ja esimesed plaanidki teinud. Oli valida kahe marsruudi vahel - kas mere äärde või mitte. Otsus oli lihtne - mere äärde. Kui esimesed võistlejad olid stardist lahkunud, asusime ka meie rajale. Kerge sörkjooks ja saigi naha mõnusalt soojaks.

Kohe metsa – esimene punkt polnud kaugel. Metsavahe kihis rõõmsatest inimestest, kes meeldivalt tervitasid, kui just väga kiire polnud. Anniki oli meie põhiline kaardilu-

geja, kuigi ma püüdsin samuti kaardil silma peal hoida. Vist õnnetus. Veel mõned punktid ja siis tuli esimene villipeatus.

Juba villid? Ei, ainult veidi preventatiivset tegevust. Mööda metsa oli tore liikuda, aga veidi aeglane, sest leidsime mustikaid ja mõned pohlad – mõnus vitamiinipomm. Juhuu esimene joogipunkt, lisaks veel väike banaan.

Siis oli ka väike peitusemäng 42 punktiga, aga me leidsime selle üles.

Metsloomi ei näinud, küll aga nende tegevuse jälgi: värsked põdra-, metskitse- ja isegi metsseajäljed. Leidsime ka rebaseuru, oli teine hea kuiva koha peal. Järgmine punkt – juba kaugelt paistis midagi oranžikat puude vahelt mäe otsast. Aga 52. punkt oli nagu turismimagnet, rahvast vooris sisse ja välja. Mererand. Kes käis, see teab, kui mõnus seal oli.

Samm oli kerge ja pool päeva möödas. Veel mõned punktid - tagantjärele mõeldes tulid need üsna kiirelt kätte. Mõista-mõista – kummal pool jõge?

Ikka teisel pool! Anniki proovis üle saada, mina takkajärgi. Soov oli saada võimalikult kuivalt, aga kus sa sellega. Kahlasin Anniki järel üle jõe ja ega teisedki viletsamad olnud, aga neil jäid jalanõud kuivaks. Vesi ei olnud väga külm, või me lihtsalt ei viibinud jões liiga kaua.

Jägala juga. Ilus koht. Nüüd ka oma silmaga ära nähtud. Jõuame veel paar punkti võtta, enne kui viimase punkti eel tuli väike krambike meid kimbutama. Paar minutit pausi. Kiiret pole kuskile. 36. punkti juures oli taas võimalus jalad märjaks teha, me vist ei teinud ... väga.

Finis. Mõnus hapu morss. Kell... kell on juba viis läbi. Kuhu see päev kulus? Me jalutasime veidi ja juba päev läbi oligi. Läbi olime ka meie. Mõte pehmest voodist oli sel hetkel magus. Supisabas sai sõprade-tuttavatega esimesed muljed vahetatud. Ja järgmine aasta jälle...

VÕISTKOND WM-DATA, Tarvo Avaste, Maret Vaher 115 punkti, 7.55.46, 3. koht HD (23. üldkoht):

TARVO (38): Rogainile minnes mul eriti auahneid plaane ei olnud. Tahtsin liht-

salt veeta ühe kena päeva looduses liikudes. Kuid isegi seda väheambitsioonikat eesmärki kippus ära rikkuma kolm päeva enne üritust kallale tulnud viirushaigus. Ilmselt oli haiguse selgroog laupäeva hommikuks siiski juba murtud, sest rajal läks enesetunne aina paremaks ja lõpuks õnnestus kaheksa tunniga koguda 115 punkti (mis mõistagi andsid hiljem kõikvõimalikele oleksitele ja õhkamistele tublisti ainet). Lühidalt: sai teoks see, mida salamisi olin enne roginini kartnud, et rahulikust jalutuskäigust saab lõpuks ikka päris korralik pingutamine. No kui ikka oled 25 aastat metsas tõsiselt võistelnud, siis ei suuda ju rahulikult matkates pealt vaadata, kui igat-masti matkasellid sust vahetpidamata mööda vuhisevad!

Hoolimata suurte sportlike ambitsioonide puudumisest rogainile minnes, tegin seal siiski mitmeid saavutussportlase jaoks kasulikke tähelepanekuid:

8-tunnine rogain on kaval ja keeruline väljakutse, sest:

esiteks peavad **võistkonna liikmed** olema üsna **võrdsed**, et koostöö hästi sujuks. Nii pika pingutuse viimastel tundidel võimendub ka muidu õige väikesena tunduv tasemevahe päris suureks. **Teiseks** tuleb valida **õige algtempo**, millega peaks kaheksa tundi ühtlaselt kehtma. Kui liiga äkiliselt alustada, tuleb pärast roomata ja rohtu süüa. Ja kui liiga aeglaselt alustada, siis on pärast kahju asjatult tuulde lastud punktidest.

Kolmandaks on oluline **energia-varustuse ja vedelikutarbimise** planeerimine ja korraldamine. Tuleb süüa-juua õigeid asju, õiges koguses ja õigel ajal. Ühtset retsepti menüü osas on võimatu anda, sest igaüks peab ise teadma, mida tema seedekulgla nii ekstreemsetes oludes kõige paremini omastada suudab.

Neljandaks ei ole vähetahtis õige **riietuse** ja sobivate **jalatsite** valik. Viies, kuues, seitsmes jne tähtis asi on seotud raja planeerimisega, teostatud plaani elluviimisega ja vajadusel plaanide õigeaegse muutmisega.

Rogain tuletas meelde, et kauakestev füüsiline pingutus kätkeb endas ka erinevaid terviseriske. Tippportlastel (sh ka endistel tippportlastel) on suurimaks mureks liikurimehhanismi hädade esiletulek, olgu siis

tegemist krooniliste väljaravimata vigastustega või loomulikust amortisatsioonist tulenevate vaegustega.

Vähe- või ebaregulaarselt treeninud harastuskehakultuurisõbrad peaksid aga enne rogainile minekut olema kindlad, et tervis nii pikale pingutusele vastu peab. Kui ei ole aega või võimalust oma tervist eelnevalt arsti juures kontrollida, oleks mõistlik madalamat profiili hoida.

Kolm märksõna iseloomustamiseks VIII TA OK rogaini on:

- kavalus
- vastupidavus
- ilus ilm

VÕISTKOND COMEBACK, Jürgen Einpaul, Olavi Ottas 133 punkti, 7.47.04, 3. koht HH (3. üldkoht):

JÜRGEN (23): Plaan oli kõik punktid ära võtta. Eelmise aasta rogainil läbitud distantsi teades tundus see täiesti realne kava. Jagasime teekonna kaheksaks enamvähem võrdseks osaks, et oma edenemist rajal hinnata.

Esimesed tunnid olime loomulikult plaanist ees (kuni 15 min), siis hakkasime tagasi graafikusse vajuma (kuhu jõudsime viien-daks tunniks), peale 6,5 h rogainimist oli selge, et enam ainult ühe punkti vahelejätmisest ei piisa. 45 minutit enne lõppu tuli otsustada, kas võtta ajaliselt veidi riskantsed 3- ja 4-silmane punkt või otse finišiteele jäävad 2- ja 3-ne. Valisime kindla peale mineku ja tagantjärele tark olles kaotasime sellega teise koha.

Praeguse seisuga plaanin ikka ka järgmisel aastal osaleda — TA OK rogain on minu kalenderplaani jaoks väga hästi sobiv. Kui tervis korras ja vorm hea, ei tee midagi teisiti — ikka tahaks planeerida võita ja ükskord kõik punktid ära korjata. Tuleb ainult sobiv võistkonnakaaslane leida.

Ettepanekud korraldajatele:

Tegelikult teeks esiotsa võistkondadele teevaliku huvitavamaks: punkte võiks metsas olla praegusest rohkem. Mõnes mõttes kadestan tiime, kes niikuinii igale poole ei jõua ja saavad ka seda ülesannet lahendada, missugusesse kaardiossa üldse minna tasub. Meie jaoks seisneb teevalik ainult kõi-

kide punktide ühendamises, kui aega puudu kipub jääma, saab siis mõne lõpupoole vahele jätta.

Aga ma saan aru, et suuremat osa võistlejaid see mure ei puuduta ja korraldajate ressursi mõistlikust kasutamisest lähtudes on siiani rajaplaneeringuülesanded olnud väga head.

Märksõnadest tulevad esimesena pähe:

- jõeületus (vesi oli külm ja kiirevooluline),
- nõges (kaardi keskosas oli see sügise kohta veel päris värsked),
- vihm.

Nende sõnade järgi võib tunduda, et muljed on negatiivsed, aga see ei ole tegelikult nii — mälestused on positiivselt seikluslikud.

VÕISTKOND SKM! 140!, Armo Hiie, Silver Eensaar, Marek Nõmm **135 punkti**, 7.52.11, **1. koht HH (1. üldkoht)**:

ARMO (39): Plaan oli ikka meil hästi läbi mõeldud. Tegin korraliku kodutöö, arvasin end maastikke tundvat piisavalt hästi. Enamus plaanitust õnnestus.

Oli püstitatud kaks eesmärki:

1. VÕIT ja revanš eelmise aasta lüüasaamise eest,
2. 140 punkti.

Teise punkti teostumises ei olnud ma enne starti 100% kindel ja sellepärast oli ikka ka plaan B ja plaan C võtta.

Millise 3 märksõnaga iseloomustaksid selleaastast rogaini?

- ilus Põhja-Eesti,
- hea rajameistritöö,
- head ja tasemel kaaslased.

Kas kavatsed ka järgmisel aastal osaleda? Mida teeksid järgmisel aastal teisiti?

Kaalumisel on 24 h rogaini MM osalemine. Vahetan jalanõud ja kasutan uut kurvimeetrit.

Ettepanekud korraldajatele:

Läbimõeldum finišikoridor 8 h rogainil!

Ettepanekud kaasvõistlejatele:

Paber pistke sambla alla või veel parem – kotti/taskusse! Hoia loodus puhtana!

VÕISTKOND ME-EI-VÕIDA-PÕHIMÖTTE-PÄRAST, Margit Heinlaan, Kaja Kasemets, Anu Leedjärv, Angela Ivask, Mari-Liis Ivask **50 punkti**, 7.26.16, **50. koht DD (344. üldkoht)**.

1. Peamine eesmärk oli end värskes õhus hästi tunda ja saada mõnedki punktid. Vähemalt füüsilisi eriettevalmistusi meist keegi ei teinud ning ka muu planeerimine (mida selga ja jalga) jäi peamiselt viimasele õhtule.

Liikumisplaan oli kavas teha hommikul, kuid ka rajale minekuga tuli rutt hilise saabumise tõttu. Peab mainima, et kõik osalejad olid rogainil esmakordselt (orienteerumist olid teinud küll mingil tasemel pea kõik võistkonna liikmed), kuid kindlasti valmis osalema ka järgmistel aastatel.

2. 3 märksõna

Suurepärase rada (ilus ja mitmekesine maastik), üllatuspunktid (nt. väga vesine punkt numbriga vist 53, millest läbimiseks oli põlvini vett), ilus ilm.

3. Kas kavatsete ka järgmisel aastal osaleda? Mida teeksite järgmisel aastal teisiti?

Kõik liikmed on valmis ka edaspidi rogainidel osalema. Küll aga läheks varem võistluspaigale, et rada planeerida, valiks suurema hoolega jalanõusid, paneks selga kihilised riided, võtaks vähem varustust kaasa, väldiks märgi kohti rajal.

4. Ettepanekud/nõuanded korraldajatele ja kaasvõistlejatele.

Organiseeritud oli rogain väga hästi. Ehk ainsa soovitusena – joogipunktis võiks lisaks veele pakkuda ka midagi hamba alla (komm, küpsis ... tee suhkruga), kui see muidugi rogaini reeglitega vastuollu ei satu.

Me-ei-võida-põhimõtte-pärast

(Margit Heinlaan, Kaja Kasemets, Anu Leedjärv, Angela Ivask, Mari-Liis Ivask)

Pildil selle aasta kaks ainukest 5liikmelist naiskonda

Võitjate rada vaata tagakaanelt!

LEEDU KARIKAS

ehk kuidas me käisime Leedus hooaega pikendamas

MINIJA PÄÄSLANE

Eestima metsad pole veel lumega kaetud aga... Kui pole rogaini või maratonijooksu sõber, siis orienteerumise hooaega võib *Suunto Games*'iga lõppenuks tunnistada.

Tahaks aga veel metsas lipata! Kaasa leidis lahenduse: Leedu Karikas toimub huvitavas kohas Zarasais, võime sinna minna. Mis võiks minul selle vastu olla – saan käia kodumaal, näha vanu tuttavaid, ja ka maastik töötas olla nauditav. Hiljem selgus, et veel mitmed eestimaalased jälgivad naabrite orienteerumise veebilehekülgi, on ennast võistlusele registreerinud ning võime sõiduga koostööd teha.

Zarasai linnake asub Leedu kirdepiiri ääres ning ja see jääb minu vanematekodust täiesti teise riigi otsa, siis ma polegi sinna varem sattunud. Kant on õnnistatud ilusa loodusega. See on Leedu järvede ja metsade maa, kus leidub ligi 300 veekogu: järved ja järvekesed, neid ühendavad jõed ja ojad. Ka võistluspaiga nimetus *Gražute* tähendab leedu keeles ilusakene.

Minekut alustasime neljakesi võistlustele eelneval öhtul: mina, abikaasa Priit ja Lehola mehed Koit Paasma ning Kaarel Kallas. Autosõit oli pimedas läbi vihma- ja lörtsisaju, rohkemat suurt ei näinud, kui Lätimaa lainetavat asfaldi. Kuue tunniga katsime ligi 450 km Tartust ja 3 km peale Läti-Leedu piiri jõudsime kohale. Peatusime väikeses motellis, õigemini kodumajutus, kus saime olematu hinna eest (110 kr/öö) mugavustega ja söögitegemise võimalusega peavarju. Võinuksime ka rohkem maksta, aga Leedu eluga kohanenud sõber Margus Kesa Vilniusest tegi selgeks, et hinda tuleb kõvasti alla kaubelda. Jäime magama lootusega, et võistluspäevaks torm vaibub.

Saabunud hommik oli tuuline ja külm, aga vähemalt kuiv. Kolm tundi enne startide algust sõitsime korraks võistluspaika. Kuna olime esimesed kohalejõudnud ja alles käisid ettevalmistustööd, otsustasime vahepeal tutvuda kohalike vaatamisväärsustega. Käisime vaatamas Leedu vanimat tamm *Stelmužes ažuolas*, mis on umbes 1500 aastat (mõne uurimuse alusel koguni 2000 a) vana ja 3,5 m ümbermõõduga. Vanake on seest õõnes ja harud on postidega toetatud, aga oksad on veel lehtedes ja kannavad tõrusid. Kõrvalkünkal seisab 1650. aastal ehitatud Leedu vanim puukirik, mida meie jaoks lahkesti lahti tehti ja väike ajalooline ülevaade anti.

Leedu karikas on naabrite suurim sügisene orienteerumisevõistlus. Õnnestunud maastikuvalik ja auhinnad meelitasid kohale ligi 700 orienteerujat. Vähemalt kogu Leedu eliit oli kohal. Üksikuid harrastajaid tuli ka teistest riikidest: Eestist (10 in.), Venemaalt, Valgevenest, Suurbritanniast ja veidi suuremate seltskondadega Lätist ja Rootsist.

Põhiklassides sai tulemuse 41 meest ja 22 naist, kes võistlesid karika ja 1000litise (umbes 4500 kr.) võiduraha eest. Huvitav, et võistlustel olid klassid ka rattaorienteerujatele, nendele olid tehtud spetsiaalsed kaardid ja rajad, osales 35 inimest. Head alust Leedu orienteerumise tulevikule näitavad rahvarohked lasteklassid, nt. mõned osalenute arvud: H14- 56; H16- 35; H18- 34; D14- 33; D16- 33; D18- 27 võistlejat.

Jääaja liustikud on kõvasti räsitud sealset maapinda nii, et *Gražute* rahvusparki on tekkinud väga liigendatud erinevate lohkuude ja küngastega maastik, kus ainsaks siledaks kohaks võib lugeda järvesid koos neid ümbritsevate rabadega. Hästi joostav kuiv ja nõgestevaba okaspuumets, lagedate väljade puudumine oli sügisilma arvestades võistluseks väga sobilik.

Leedu kaardijoonistamise korüfee, kaardiautor ja rajameister Saulius Kireilis tegi reklaami, kutsudes orienteerumise paradiisi, lubades teha rajad, kus inimene kõigepealt orienteerub ja unustab, et jookseb, mitte vastupidi. Joosti aga väga kiiresti – meeste liider läbis oma raja kiirusega 5.09 min/km. Seejuures pidi aga täielikult kontsentreeruma kaardilugemisele ja suunahoidmisele, sest kuigi joostavus oli väga hea, segasid nähtavust alusmetsa hõredad kuused ja vahelduvad pinnavormid.

Kõigis klassides anti osalejale hea offsettrükiga kaart, mis Leedus pidi olema kvali-

ta. Kuna kuidagi ei suutnud asukohta määrata sarnaste lohkude ja orvandite vahel, läksin lõpuks seitsmenda punkti taha olevale sihile ennast "paika pannema".

Õnneks tulemuse tegemine polnud mu eesmärk. Sain suhelda vanade sõpradega ja jälgida võistluskorraldust. Vaatasin organisaatorite tööd küllalt karmi pilguga, sest klubis on korraldamistarkust alati vaja. Kokkuvõtvalt võib öelda, et kontsentreeruti olulisele ja pisiviperustest ei tehtud välja, mõned väikesed vead olid juba algselt sisse arvestatud. See ilmselt andis võimaluse kokku hoida rahas ja kohtunike arvelt, kuid ei mõjutanud osalejate rahulolu. Korraldajaid oli näha vähe, osa neist jõudsid ka ise võistlemas käia. Arvan hinnanguliselt, et üritus tehti ära umbes 25 inimesega. Saulius

Kireilis oli peakorraldaja, peakohtunik, kaardiautor, rajameister ja tseremooniameister.

Parkimine oli niitmata heinamaal, seda ei reguleeritud, aga ka parkimistasu ei küsitud ja probleeme ei tekkinud. Rinnanumbrid väljastati ja viivitatud stardimaksud sai tasuda sekretariaadis. Rinnanumber ise oli lihtne prinditud ja grippikilekotti suletud paberileht, haaknõelad enamasti võistlejatel endil kaasas. Me seda ei teadnud, et haaknõelu tuleb eraldi küsida, ja õmblesime oma numbrid riiete külge.

Võistluskeskus nägi välja natuke boheemlik ja tuulest räsitud: mõned erivalimusega kohtuniketelgid, piirded lotendavate kilelintidega, riigilipud seisid heina ja võsa sees. Muigama pani, et platsil oli hulgaliselt tühje infotahvleid, aga pisikeses trükis tulemused riputati tihedalt surutult ainult ühele neist. Suurele rahvahulgale oli ainult üks start, lisaks eraldistart ratturitele, kes pärast finišeerisid samasse finišikoridori. Selle tulemusena startis iga minut 6 inimest korruga ja mitmed neist suundusid samasse esimesse punkti.

Vaikset starti polnud. Kuna tegemist on põhiliselt rahvavõistlusega, siis kohtunikud olid lõbusad ja soovisid head teed. Anti lisalegendid, aga teisel päeval oli kinnituskleplint otsas – *don't worry, be happy*. Legendi kinnitades sain lobiseda oma kunagise sõbrannaga (vt. ülalpool, mida selline kontsentreerumise puudumine maksis) ja stardist lahkudes tegi nalja, et kohe löi külge üks noormees ja uuris, kuhu

punkti ma suundun. Start ei kestnud väga kaua, aga see tähendab, et finiš oli tihe. Tulemusi töödeldi ühe arvutiga ja järjekorra tekkimisel loobuti vaheaegade lipikute trükimisest. Tulemused tahvile riputati olulise viivitusega, see-eest teadustaja oli tase mel ja võistluskulg oli jälgitav ka *onlines*. Pesemisvõimalused puudusid (v.a. silmapesuvesi), aga arvestades nappe soojakraade ja tugevat tuult vaevalt väliduši kasutajaid oleks leidunud. See-eest anti joogiks sooja, magusat teed. Huvitavalt oli lahendatud lasteradade markeerimine. Meie harjumuspärase nõõri asemel olid umbes 10 m vahega puu külge löödud paberlipikud.

Leian, et need väikesed puudused või eripärad ei mõjutanud võistluse head aurat ja tulemuste õiglust. Ürituse õnnestumist kindlustas traditsioon, hea maastik, hea kaardi ja radade kvaliteet, korralik konkurents ja rohke asjaarmastajate osavõtt ning põhiklassi kopsakad auhinnad. Ainus, mis teenitult nurinat põhjustas, oli autasustamise planeerimine hilisele ajale. Päevakavast peeti rangelt kinni ja autasustamise hetkeks oli plats üsna hõredaks jäänud, ka mitmed auhinnalise koha saavutanud olid juba lahkunud. Tseremooniale aga oli mõeldud: poodiumiks kasutati suurt platvormi, mis enne oli ratturite stardikõrgenduseks, taustaks plagu võistluse embleemiga ja sponsorite logoga, Zarasai abilinnapea ja võistluse peakorraldaja pidasid kõne, iga klassi võitja auks kõlas viisijupp. Kõik võitjad said auhinnaks nägusa embleemiga klaasist võidukarika, teiseks sagedasemaks auhinnaks oli kohalike mesinike poolt toodud meepott.

Meesteeliidi esikolmik oli: Marius Mažulis, Paulius Kudriavcevas, Jonas Vytautas Gvildys, naisvõitjad olid noored Sandra Paužaitė, Rasa Ptaškaite ja Kristina Rybakovaite. Ainult 6 sekundiga kaotas poodiumikoha väsimatu Vilma Rudzenskaite.

Oli teisigi üllatavalt sitkeid naisi ja mehi, keda ma teadsin tegijatena juba 20 aastat tagasi, ja kes ikka jooksevad võidu endast tunduvalt noorematega 2-3 astet tugevamas klassis. Nende vanade tuttavate saavutusi ja eestlaste tulemusi saate kaeda www.dbtopas.lt/takas. Muidu soovitan soojalt külastada seda Leedu orienteerujate paradiisi, kus lähestikku on umbes 30 kaarti, hingematvalt ilus maastik ning provintsihindadega majutus ja toit. Igati sobiv paik treeninglaagriks või puhkuseks. 🎵

teetse võistluse tunnus. Esimesel päeval oli kavas tavarada, klassidel HD18-HD40 oli kaardi mõõtkavaga 1:15000. See pani valima, kas loovutada sekundeid sügishämaras täpsele reljeefi situatsiooni väljalugemisele või riskida ainult tõmbeorientiiride täheleandamisega. Jäin oma raja ülesehitusega väga rahule – pakuti head klassikalist tavarada, kus etapipikused ja suunad muutusid. Ja kuigi üldjoones oli vaja joosta võimalikult otse, oli suudetud planeerida 2 kilomeetrist pikemat teevaliku etappi. Finišis tõdesin, et 20ne kodumaalt äraoldud aastaga paremusjärjestus pole suurt muutunud. Need koolipõlve konkurendid, kes andsid toona tooni, on osavad ka praegu. Koit muigas, et ka 40 aastaga orienteerumise "vanad kannud" ei mädane ja võidunõudjad on samad.

Teisel päeval jooksime lühirada, jälle trükitud kaart, aga mõõtkavaga 1:10000. Hajameelsusest ja liigest hasardist tingituna tuli vigaderohke jooks. Kimasin viiendast kuendasse punkti teeradu pidi – esialgu mööda orgu ja haruoru põhja vasakpoolsele sihile. Seal plaanisin edasi minna kaduvalle rajakesele ja teedpidi punkti, aga kaotasin hetkeks tähelepanu ja hakkasin sihtima 8. punkti. Rikkusin hea teevaliku ja soovisin kaotatu tasa teha järgmiste punktidega. Aga rajameister karistas kiirustajaid, suunates kohe teejooksu etapilt reljeefi pesasse. Seal käis juba paras siblimine paralleelpunktide vahel. Minul võttis ligi 3 minutit aega, et maha jahtuda ja adekvaatne otsus vastu võt-

Võistluse HILGEAEG

MINIJA PÄÄSLANE

Nende aegade Ilvesteade seonduvad mulle kallite mälestustega. See oli mõjuvaim orienteerumisevõistlus, mida koolilapsena kogesin. Üritus näis lapse silmadele nii suursugune ja võimas, et muljed ei kahvatunud ka hiljem O-Ringenit ja FIN-5 küllastades.

Seetõttu vabandan, et käesolevas kirjutises kipun minema väga isiklikuks ning jätan tagaplaanile faktid ja tipptegijate saavutused. Fakt on aga see, et nende aastate Ilvesteade oli suurima osalejate arvuga orienteerumisevõistlus N. Liidus, võõrustades 2000-3000 osavõtjat ja lisaks vähemalt tuhatkond kaaslast.

Toonane peakorraldaja Arvo Kivikas jutustas, et sellise ürituse läbiviimine nõudis terve organisatsiooni ülesehitamist, igal valdkonnal oli oma töörühm, võistlustega oli seotud 150-200 kohunikku.

Kuna polnud arvuteid, printereid, mobiiltelefone ega uhket autoparki, tuli kõik tegevused põhjalikult läbi mõelda ja täielikult asjasse pühenduda juba mitu kuud enne üritust. Viimasel paaril nädalal töötati ka öösiti.

Sekretariaadi töö tehti käsitsi, kaartidele joonistati pliatsitega parandused peale, võistluskeskuse ja laagri jaoks veeti ehitusmaterjali. Palju abi võistlusvarustuse ja

...kõhkest edum... tagasi T. Ka... drina minek ajas... läbi saada vi... ikka tuli sisse... eiseid apse. On... edust, mis tüdru... jätkus.»

...võistluspäeva 12st... võitis üldvõitja... et põnevad esi... pole loota mees... irast esimese päe... hetust, mille või... luse NSV Liidu... teorieerumises... (Riia «Dünamo»),... lis muutumatult... Zeniidi» mehed... tus — Vladimir... olmas — Oleg

...tas «Varpa» (Dainis Sle... Neljas vahetus. 15. ko... punktist teatati, et uus... on Riia «Dünamo!» Mi... jäid maha A. Stšurov... Sleiners.

Viimasesse KPsse jõud... mesena A. Pirktiinš, ko... teeris kaardi, jooksis paa... mu finiši poole — võit... —, siis aga pööras KP... gasi! Juba oli seal ka D... ners. Ja tema sai kaard... komposteeritud kui A... tinš nüüd juba teisel... Lõpujooneni jäi 200 m... Selle jooksid mõlemad li... võrdselt, aga need 5 m... mis KPst väljumisel D. S... es oli, jäid.

Võitis «Varpa!» Mees... nel polnud piire! Märka...

auhindade näol sai Tartu Ehitusmaterjalide Tehasest, mille klaasitsehhi juhataja oli Ilvese klubi liige Uno Valgerist, samuti olid üliolulised head suhted kohalike majanditega, kes abistasid sõidutehnikaga ja toiduga varustamisel. Väga tähtis oli spordiühingu „Kalev“ toetus.

Parteiliinis kureeriti transporti ja tänu parteikomitee tööstusosakonna juhatajale Lembo Tanningule, kes oli ka klubi liige, oli suurematel võistlustel kuni 90 bussi rahva vedamiseks. Obinita Ilvesteatel oli lausa erirong, mis viis võistlejad Piusalt koju Venemaale.

Venemaalt tulijatel oli suur tung mitte ainult võistelda, vaid tuld perekonadega ka kaubareisile ja oli oht, et kohalikud elanikud jäävad poekraamist ilma. Toitlustamine ja transport oligi põhiline mure, miks osavõtjate arvu kohustati piirama 2500 inimesega. Võistkond pidi juba märtsis klubilt

taotlema osavõtutakse, et üldse võistlusele pääseda.

1984. a. Ilvesteade. Obinita.

Osales 637 võistkonda 1939 osavõtjaga. Võitis Riia ASK 25 KKK (Iveta Oša, Jolanta Anašova, Alida Zukule) ja Eesti Kalev (Leho Haldna, Urmas Kannumäe, Kalle Luuk). Sixten Sild sai oma esimese liidrisärgi, kui teisel päeval Riia Armeesportklubi koosseisus võitis üllatusena avaetapi.

1984. aastal tulin 15aastasena oma esimesele Ilvesteatele. Võistlusest sain kuulda juba aasta varem, kui minu võistlusklassi konkurent Gita Sakalauskaite Vilniusest jalutas uhkelt ringi, seljas särk Tabina kaardi pildiga, särgil kirjas: ILVESTEADE, LIIDER. Mõelge: koolitüdruk suutis võita avaetapi 260 naisjooksjate seas ning teha ära Liidu koondislastele!

Obinitas olime Klaipeda Laste Spordikooliga ise kohal. Saabusime “Tšaika” rongiga, mis oli Balti orienteerujatest täis tuubitud, kuidagi jõudsime ka võistluspaika, millest on meeles oma raskete kodinate tasimine läbi lõputuna näiva telklaagri.

Kõik vajalik viie päeva elamiseks oli kaasas: presenttelgid, magamiskotid, katlad, potid, nõud, toiduvaru koos defitsiitsete, aga väga raskete singikonservidega. Võistlussoorituse kohta pole suurt meelde jäänud, aga laagri-

▲ 1984a. II p. meesteraja frag-
ment koos liidrite teekonnaga:
punane S. Sild (Riia ASK) I.
vahetus, sinine V. Aleksejev
(Leningradi “Zeniit”)
2.vahetus, pruun A. Kivlinieks
(Riia ASK) 3. vahetus.

1	16 50
2	17 00
3	17 10
4	17 20
5	17 30
6	17 40
7	17 50
8	18 00
9	18 10
10	18 20
11	18 30
12	18 40
13	18 50
14	19 00
15	19 10
16	19 20
17	19 30
18	19 40
19	19 50
20	20 00
21	20 10
22	20 20
23	20 30
24	20 40
25	20 50
26	21 00
27	21 10
28	21 20
29	21 30
30	21 40
31	21 50
32	22 00
33	22 10
34	22 20
35	22 30
36	22 40
37	22 50
38	23 00
39	23 10
40	23 20
41	23 30
42	23 40
43	23 50
44	24 00
45	24 10
46	24 20
47	24 30
48	24 40
49	24 50
50	25 00
51	25 10
52	25 20
53	25 30
54	25 40
55	25 50
56	26 00
57	26 10
58	26 20
59	26 30
60	26 40
61	26 50
62	27 00
63	27 10
64	27 20
65	27 30
66	27 40
67	27 50
68	28 00
69	28 10
70	28 20
71	28 30
72	28 40
73	28 50
74	29 00
75	29 10
76	29 20
77	29 30
78	29 40
79	29 50
80	30 00
81	30 10
82	30 20
83	30 30
84	30 40
85	30 50
86	31 00
87	31 10
88	31 20
89	31 30
90	31 40
91	31 50
92	32 00
93	32 10
94	32 20
95	32 30
96	32 40
97	32 50
98	33 00
99	33 10
100	33 20

↑ Võistlejatele on 1984.a. Ilvesteade läbi.

1985.a. võitja otsustanud komposteerimise draama (L. Kuuse "Spordileht"), seda tükki võib panna kohe pildina teksti sisse minu ümberjutustuse asemele

1986a. II. võistluspäeva start. ▸

melu ja noorte lustakad tegemised tulevad pildikildudena ette. Nii mõnigi linnapoiss sai esimest korda kirvega lõkkepuid lõhkuda ja tüdrukud ühiskatlas lõkke peal mannaputru vaaritada.

Võistluspaigas käis paras sagimine vaatepunkti ümber, üks naiskohtunik hõikas seal raadiotelefonisse läbijooksvate võistlejate numbreid ja proovis meeletult pealtvaatajate massi piirete taga hoida.

Meie poisid, sunnikud, tahtsid teda nalja pärast meelega õrritada, ja trügisid ikka ette, kuigi omi oli veel liiga vara vaatepunkti loota. Aastaid hiljem osutus

see kurja häält teha püüdev naisterahvas minu uue klubi kaaslaseks Riina Kivikaks.

Veel on mees muinasjutupildina Petseri kloostri kullatud sibulkuplid, käisime seal ekskursioonil. Kuna klooster elas oma elu, siis tuli kombekalt riidesse panna: poisid ei tohtinud kanda lühikesi pükse, tüdru-

kis, ning jumalakartlikud klostrielanikud said näha parajalt paganliku maskeraadi.

1985. a. Ilvesteade. Hellenurme.

Võistlus oli esimest korda neljaliikmelistele võistkondadele ja kolmepäevaseks lühen-

1996a. valmis Ilvesteate peaauphind ▸

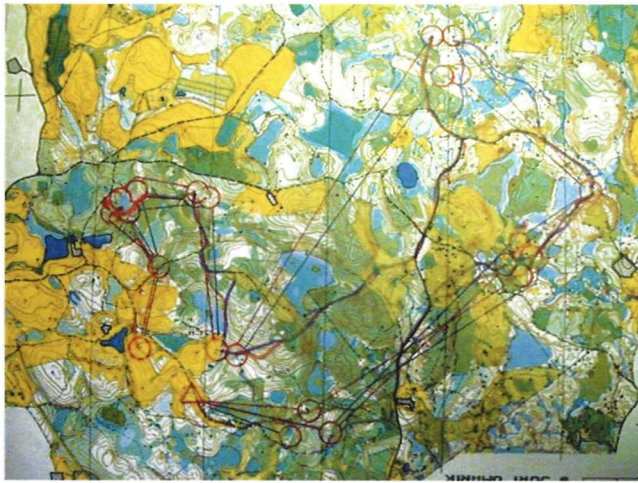
1984a. naisvõistkondade paremusjärjestus, võetud klubi kroonikast ▾

1984. aastal võetud naisvõistkondade paremusjärjestus, võetud klubi kroonikast.

1	Tatjana Kadõševa	9:08.52
2	Alla Borgunova	9:12.09
3	Tatjana Kõivumäe	9:19.23
4	Jolanta Bagdumene	9:22.34
5	Irina Stepanova	9:37.58
6	Alla Borgunova	9:39.54
7	Svetlana Berežina	9:50.39
8	Riina Varpa	10:04.32
9	Maire Leida	10:22.43
10	Tatjana Gurunova	10:29.51
11	Nadežda Furjus	10:34.21
12	Anna Kaptjõna	11:06.28
13	Maire Leida	11:08.27
14	Saima Aõrtõn	11:24.16
15	Anu Rohane	11:29.59
16	Aet Raudkõrs	11:57.12
17	Mare Lõhmetõ	12:09.34

kud pidid olema seelikuga ja kaetud õlgadega. Meil selliseid rõivaid kaasas polnud, võistlustele olime tulnud dressides ja šortsid. Laenasime laagri pealt kokku, mida leida andis – kes sai imelühikes miniseeliku, kes mässis end linasse... Vaevalt et me sellistena sündsamt välja nägime, aga suutsime naeruturtsatud kinni hoida, kuni valvemunk meid väravast sisse las-

datud. Osales 665 võistkonda kokku 2728 osavõtjaga. Eestist oli 177, Lätist 37 ja Leedust 56 võistkonda. Võitis Leningradi ASK (Nadežda Levitševa, Svetlana Berežina, Alla Borgunova, Tatjana Kadõševa) ja Riia Varpa (Dainis Šleiners, Ilmars Limbens, Andris Kosmacevs, Ojars Millers). Nagu ikka, starditi viimasel päeval viitstar-dist ja esimene finišijoone ületanu oli võitja.

1986. a. III võistluspäeva meestekaarti sama hästi võis kohe rohelisele paberile trükida. Suusatreener Herbert Abel: "See on kange mees, kes täna lõpetas" või analoogne naiste kaardinäidis:

1986. a. III võistluspäeva naiste kaart liidri Anne Kiudorvi teekonnaga.

Meeste võidu otsustas viimase punkti komposteerimise draama – Riia Dünamo võistkond kaotas sellega, et liidrikohal jooksnud Andris Pirktinš jäi ebaõnnestunud komposteerimist kordama.

Meie lastevõitlus käis aga parimate sportlastega samadel radadel, ainult me ei võidelnud finaali pääsemise eest. Meie unistasime pääseda lohutusejooksu ühisstarti, mis anti päeva lõpus neile, kelle kaaslased veel polnud jõudnud metsast välja tulla.

Oskused olid napid, ning ekslesime sisetallatud lohade labürindis, ja ilmselt pidime leppima ka lohutusejooksuga. Juhendi järge ei lubatud alla 17aastaseid startida, aga meie seltskond oli hästi noor, ju siis treener pidi luiskama veidi sünniaastate kohta. Mäletan, et võistkonnaliikmete järjekorra valikul arvestati ka seda, et esimest vahetust jooksev laps ulataks kaarti stardiliinilt haarama.

1986. a. Ilvesteade. Otepää.

Osales 705 võistkonda ja 3061 osavõtjat. Võistlus oli neljaliikmelistele võistkondadele ja uuesti neljapäevane. Nii naiste kui ka meeste seas võitis Eesti Kalev (Mari Roots, Ruth Vähejaus, Ede Ümarik, Anne Kiudorv ning Leho Haldna, Urmas Kannumäe, Tiit Tiivoja ja Kalle Luuk). Valmis Ilvesteade peaauphind – pronksist ilvese kuju.

Seda Ilvesteadet mäletavad kõik osalejad ja korraldajad erakordselt külma ja vesise ilma tõttu. Kui arvestada veel juulikuist džunglit meenutatavat Otepää ümbruse metsa, siis osutus võistlus tõeliseks ekstreemseks katsumuseks. Nii kui võistluse avamine sai peetud, hakkas tibutama vihma, siis sadama, ja seejärel tuli laussadu padu-

vihma ja raju tuulega, mis kestis vahetpidamata 3 päeva.

Võistluskeskus ja laager muutusid savimülkaks. Kui kohalikud eestlased veel said tuua kodust kummikuid, siis kaugemalt tulnud liikusid paljajalu, sest madalad tossud lihtsalt vajusid porri ja kadusid jalast ära.

Mäletan, et kopsikutega kühveldasime telgist vett ja täispuhutavad madratsid ujusid telgis ringi. Sai selgeks, et uudsed kuppelstelgid on kõige paremad ainult nii kaua, kuni keegi istub sees, muidu tõusevad tuulega lendu. Stardiplatsid olid 3–4 km laagrist eemal ja meid käis päästmas treeneri abikaasa, kes oli võistlusele tulnud Leedust oma Žiguliga. Ta korjas meid finišis nagu märjad kassipojad kokku ja viis tagasi telklaagrisse.

Ühel hetkel aga ei pidanud treeneri kannatus vastu – mõnel väikesel tüdrukul olid märjaks saanud kõik riided, ka viimased aluspüksid, ning ka uhke Žiguli oli seest täiesti savine. Meid kamandati äraminekuks. Ööbisime mingis taluniku heinaküünis ja viimase võistluspäeva hommikul astusime mööda rööpaid Palupera raudteejaama poole. Mul oli kahju lahkuda – olime senisest parimal positsioonil ja lootsime finaali pääseda. Ja siis lõpuks tuli ka päike välja nagu irvitades meie üle.

Korraldajad pidid aga lõpuni vastu pidama, kontrollima mitu tuhat läbivettinud kaarti kompostrijälgedega ja välja panema tulemused. Laagrisse saadi kohaliku majandi abi. Esialgu veeti kraami ratastraktoritega, siis juba linttraktoritega, aga mõne aja pärast käisid ringi ka traktori lindid! Ja koormaks haagitud veepaak vajus aina sisse.

Arvo meenutab, et kohtunikud elasid puhkebaasis, kus hoovis oli muru ja peremehed olid palunud autodega hoovi mitte

sõita. Õnnetuseks keeras ühel hetkel õuele järelkäruga telliskivikoorem. Kui autojuht oma veast aru sai ja proovis ringi pöörata, vajus auto sisse. Kui veoauto sai lõpuks välja kistud, oli ilus muru täiesti tüma.

Järgmisel hommikul seisid kohtunikud koos korraldaja Mati Ojanduga nukralt porimülka ääres, õnneks lähedal toimus teehitus ja nii nad "laenasid" mõned kooramad kruusa ja kraapisid augud kruusa täis. Baasiomanik ütles pärast, et miks te seda kruusa vedasite, oleksite lihtsalt augud kinni rehitsenud. Hea et ta polnud seda masendavat pilti ja põlvesügavusi rööpaid näinud.

Kohalikega heade suhete hoidmine ja hoidumine neile ehamugavuste tekitamisest on lubanud samadele võistlusplatsidele Ilvesteatega tulla ka aastaid hiljem.

1987. a. Ilvesteade. Liiva.

793 võistkonda koos 3382 osavõtjaga. Võitis Riia ASK (Iveta Bruvere, Iveta Oša, Anita Tamašauska, Dace Timma) ning Eesti Kalev (Leho Haldna, Urmas Kannumäe, Tõnis Haldna, Kalle Luuk). Esimest kor-

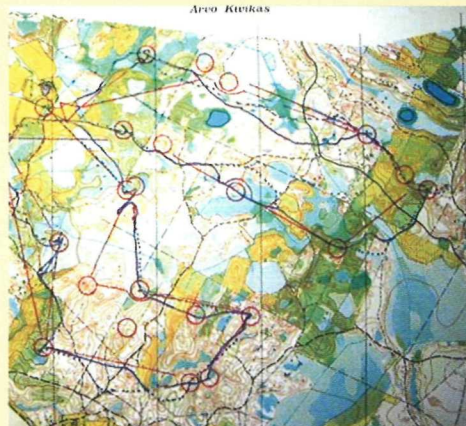
1986 Herbert Abeli jutt vihmase Ilvesteade kohta ajalehes "Edasi" (L. Kuuse kirjutatud)

1988. a. Ilvesteade. Karula.

Osales 751 võistkonda (neist 18 välisvõistkonda) Oli esindatud Soome, Bulgaaria, Tšehhoslovakkia, Saksa DV, Rootsi, Šveits. Tähelepanuväärseks sündmuseks oli IOF presidendi Heinz Tschudini külastuskäik ja võistlemine. Võitis Sverdlovski ASK (Tatjana Kadõševa, Olga Tšerepanova, Irina Namovira, Renate Kokorevica) ja juba viiendat korda Kalev (Leho Haldna, Urmas Kannumäe, Tõnis Haldna, Kalle Luuk).

Laagri komandant Heiki Rammul mäletab, et see oli laulva revolutsiooni suvi ja esimene Ilvesteade, kus lehvits sinimustvalge. Lipp riputati komandandi telgi ette. Lätlased tõid kaasa ka oma rahvuslipu, kuna aga leedulastel lippu polnud, siis tehti nende trikoloor telgi katusele kollasest, rohelisest ja punasest Tsärgist. Hakkasid puhuma muutustetuled.

1988a. viimase päeva meesterada koos võitjate teekonnaga. Sinine joon - Tõnis Haldna 3 vahetus, sinine täpitus - Leho Haldna 4 vahetus (mõl. Eesti Kalev)

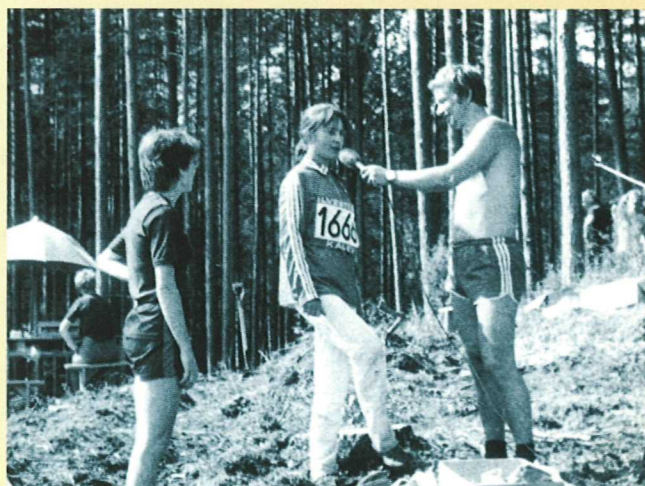
da oli võistlusel rahvusvahelist mekki – 8 välisvõistkonda (2 Soomest, 3 Rootsist, 1 Suurbritanniast ja 2 Norrast). Võistles ka toonane maailma hõbe Christer Nilsson, kes kiitis: "Teie kaardid on suurepärased".

Rajameister Avo Veermäe on Spordilehe intervjuus öelnud: "Tänavune maastik pole kerge. Aga ega keegi Ilvesteatele mütsiga lööma tulegi. Rajad on üpriski tehnilised, tuleb ette löike, kus pole ühtki sihti ega teekest. See peaks andma headele kaardilugejatele paraja eelise jooksumeeste ees".

Minul on soojad mälestused seoses tolle aasta võistlusega – Leedu koolilaste noortekoondisega võistlesime finaalis ja saime juunioride seas 3. koha. Auhinnaks saadud kuusemustriline talvemüts on senini alles ja leiab kasutust talvetreeningul (ehk siis ei tulnud mütsiga lööma).

11 p. 1987. Eesti Kalev sai 4da võidu meeskonnade seas. Autasustamisel Urmas Kannumäe, Leho Haldna, Kalle Luuk, Indrek Ümarik ja 2 koha omanikud Vidas Armalis, Egidijus Kukenys [UTF-8?](Kaunase "Žalgiris")

KOMMENTAAR

Pildil olev noor leedu neiü Gita Sakalauskaite tuli liidrina 1983. aasta teise päeva esimesest vahetusest ja annab intervjuud võistluse kommentaatorile Lembitu Kuusele.

Huvitav, et toona jooksis Gita vale nime all, sest teisisi ta poleks 17a.-vanusepiirangu tõttu võistlusele pääsenud. Leedu treeneritele ja võistluskaaslastele oli see suur üllatus, et 15aastane kooliõpilane võitis armeesportklubi naisi, kes sisuliselt olid nõukogudeaja sportlased-professionaalid. Loodan, et selle selgumise eest tulemus tühistamisele ei lähe, teeme hoopis kroonikasse paranduse.

Gital on jooks väga hästi meeles: "Jooksin sõbranna nailonsärgiga, sest endal oli ainult lühikeste varukatega pluusike, aga hommik oli külm. Oli ilus parkmets peaaegu ilma soodeta ja tihnikuteta. Reljeef oli väljendusrikas ja hästi loetav – just kiiresti joostav maastik. Rajal nägin mitu korda favoriiti, Riia ASK jooksjat Jolanta Anašovat ja veel teist leedu tüdrukut.

Vaatepunkt oli lohus, seal olin umbes 15. kohal koos esimese grupiga, nii et veel nägin, kuidas naisliider oli parasjagu lohust välja ronimas ja kaotust võis olla umbes 20 sekundit. Siis nägin enne eelviimast kontrollpunkti, et naised läksid kuidagi valessti ja hajusid laiali. Mina aga sain kohe punkti kätte ja juba märkides tundsin, et olen esimene. Siis jooksin kiiresti viimase punkti poole, mis oli lähedal ning sain finišeerida üksinduses. Ajaks sain 34.38.

Meie võistkonna teisel vahetusel nii hästi enam ei läinud, tal oli psühholoogiliselt raske ja ta tegi palju vigu. Võistkonna lõpptulemus oli üsna kehvapoolne".

Austatud härra president, daamid ja härrad ...

24.-25. novembril liigub tagasihoidlikus Eestimaa linnas nimega Viljandi ringi üks äraütlemata suur ja tähtis kogu, nimelt EOLi üldkogu. Seekord tundub, et K-punktist kaugemale ei jõutagi, kõik olulised ninad pistetakse ühte ruumi kinni ja enne välja ei lasta, kui uus EOLi juhatus ja president on valitud. Vahepeal pakutakse kartulisalatit, aetakse laualt üksteise võidu viinereid taga ja räägitakse tiba muudki „spordijuttu”... Loodetavasti on arved-kulud jonksus nii nagu peab ja mingit *galojaanimist* ei toimu.

Aga jah, Eesti Orienteerumislidu presidendist. Nimeks tal Leho Haldna, tuntud ka oma indiaani-nime „mees, kes kõdistas karu” poolest. Püüdsin välja uurida, kui kaua siis Leho on EOLi juhtinud, ent mingit selget vastust ei õnnestunud saada. Vanematel tegelastel oli juba mälu nõder ja nooremad imestasid, et kas keegi teine on ka olnud, vä.

Tundub, et EOL-i koridorides toimuvat võib iseloomustada sõna-paariga „suveräänne demokraatia” – natuke suusa-määret suusaorienteerujatele, mõni välismaa patareidega moodne kükloop o-jooksjatele ja ongi valimistel kätemeri kindlustatud. Paha ei tee ka välisvaenlase väljamõtlemine, näiteks võiks vägikaigast vedada Eesti Sumoliiduga ning süüdistada neid kogu Eesti või ja munade kokkuostmises ja konsumeerimises (pressifoto: Leho Haldna sumokate võiladu lahti murdmas).

Kuigi EOLi niiditõmbajad valmistuvad härra Haldnat pensionile saatma, siis viimased 25kroonised sahinad ajakirjas Just räägivad, et kuuldavasti soovib Leho presidendiametis jätkata. „Veteranpoliitik” on asunud oma tagalat kindlustama mitmel eri moel. Esimene ja kõige lihtsam võimalus on muidugi erakorralise olukorra kehtestamine ja presidendivalimiste edasilükkamine teadmatusse. Põhjuseks kaarditoimkonna kaardistamatus, treenerite allumatus, hobuste põgenemine Jüriöölt või hoopis krooniline lumepuudus. Nii võib 4-5 aastat rahulikult jätkata, käia komanderingutes ja juua lõunamaa päikesepaistelisel randadel mõned kosutavad kokteilid.

Samuti on spekuleeritud variantidega, kus president Haldna valib mõnede asjapulkade seast välja oma lemmiku (Tõnis Haldna?), kes paari Sangari teksade eest on nõus olema Leho käepikendus juhatuses. Sest kõik koosolekutel käinud teavad ju tõsiasja, et ega otsuste vastuvõtmiseks ei pea veel ise kohale tulema (vaata iseisestvalt: U. Sõõrumaa ja taastuvenergia hindade kehtestamine).

Räägitud on ka sellest, et lahkuval presidendil on kavas üle võtta ajakirja „Orienteeruja” peatoimetaja ametipost ning EOLi üldkogu ühendab EOLi presidendiametikoha ajakirja peatoimetaja kohaga (juhhuuu, kas mina kui kaasautor, saan siis kah juhatusse?!). Lihtne!

Koalitsioonilepingu garantiks olemise ametisse enam eriti Lehot susata ei anna, kuna sellel paberil allkirjad on juba ammu

kuivanud, küll aga on täitmata EOLi au-presidendi koht. Et kui uus ja roheline juht midagi otsustab, siis pöördutakse kommentaari saamiseks arvamusiidrist aupresidendi poole, kes isalik-manitsevalt mõned õpetussõnad peale loeb. Ja lisaks võtab ta igal neljapäevaku päeval kell 17-20 telefoni teel vastu lihtsate orienteerujate kaebusi ja on heaks kuulajaks tuhandetele südamepuistamistele.

Stiilinäide:

- „Härra Haldna, kas see olete Teie?”
- „Jah!”
- „Ja enne olite kah Teie?”
- „Jah, enne olin ka mina!”
- „Issand jumal! Aitäh Teile, südamest aitäh Teile kõige eest! Suurimad tänud!”
- „A kus Te olete?”
- „Metsas.”
- „Just nii hoida, loodesse!”

Tegelikkus on tavaliselt muidugi palju lihtsam ja proosalisem. Mooramees on mitme(kümne) aasta jagu tööd teinud, medalid on seinal, noortest on saanud täiskasvanud, Euroopa meistrivõistluses on Eestis toimunud...

Üks mehine aitäh! Teatevahetuse plaks ja kaart koos vajalike juhtnõõridega läheb üle värsketele mehele. Eks siis tuleb see uus ja tugev mees ja vaatab ringi EOLi sees, ta otsib riistad ülesse ja raiub sooned kivisse, jne. Teate küll.

Edu igatahes!

Ikka Teie dr O

Soome siil uuris välismaalase jalanõusid

Andres Laasiga (HOK) juhtus Jukola jooksul Soomes üks põnev asi. Kui ta hakkas treeningkaardile jooksma minema ning jooksuriided ja jalanõud kotist välja võttis, ilmus metsa seest välja kohalik Soome siil. Teda ei häirinud maailma suurima orienteerumisürituse melu, ta tundis hoopis suurt huvi Andrese jalanõude vastu ning uuris neid nii seest kui ka väljast.

Veidi aja pärast, kui uudishimu oli rahuldatus suundus siil tagasi oma asju ajama.

Sellest sündmusest on ka paar fotojäädvustust (vaata esikaanelt).

Mihkel Järveoja

Sügise alguses sain rõõmsa üllatusena Boris Ogorodnikovilt, kelle orienteerumisse ahvatlemise süüdlaseks olen, vahva kogumiku *Orienteerumine kui elamise viis ehk orienteerumisest naeruga*. Autoriteks Juri Konstantinov (1947) ja Gennadi Šur (1927). 296 trükitihedat lehekülge, sealhulgas üht-teist ka kaugemast minevikust.

Võibolla pakub huvi legend Olavi Kärneri tagaajamisest teatevõistlusel Permis 1965, mille üheks tunnistajaks olin. Alljärgnev on Gennadi Šuri mälu pilt.

Rain Lahtmets

СЕРТИФИКАТ ПРОТОКОЛ
соревнования по ориентированию
22 августа 1965 г.
Удмуртия

Нач. дистанции Р. Вельба
Д. Искраев

Место	Имя	Участник	Время	Участник	Время	Участник	Время
1.	Ветгочая ССР	Кярнер	0:10:42.46	Дунур	0:28:49	Тюлькин	0:55:24.12
2.	Зюлева 1	Коллени	0:53.03	Хохов	0:28.49	Байд	0:59.25.21
3.	Левинград II	Ковалевич	0:52.57	Колманов	0:39.17	Тяжкоборс	1:44.13.21
4.	Читва	Ковалевич	0:42.51	Мягков	0:46.45	Докжових	0:53.32.21
5.	Удэина 1	Ковалевич	0:42.51	Мягков	0:46.45	Докжових	0:53.32.21
6.	Тулва	Сухобитов	0:48.34	Лавра	0:50.41	Уяльс	0:49.42.21
7.	Зюлева II	Андреев	1:07.29	Лавра	0:50.41	Уяльс	0:49.42.21
8.	Белорусия	Андреев	1:07.29	Лавра	0:50.41	Уяльс	0:49.42.21
9.	Кулошва	Андреев	1:26.28	Троицкий	0:56.54	Докжових	0:53.32.21
10.	Удэина II	Куришев	1:15.21	Огородников	0:41.05	Лавра	1:07.10
11.	Кярнер	Эсенкович	1:19.48	Степанов	0:59.00	Лавра	1:07.10
		Беляцкий	0:52.45	Степанов	0:41.05	Лавра	1:07.10
		Навотин	1:07.10	Степанов	0:41.05	Лавра	1:07.10
		Тюлькин	1:29.25	Степанов	0:41.05	Лавра	1:07.10

Паук

Kätte oli jõudnud II üleliiduliste võistluste viimane – teateorienteerumise päev. Eelmiste päevade tulemuste järgi teadsid juba kõik, et läheb lahti tõeliseks Baltimaade liidrite jahtimiseks. Suurepärase ettevalmistusega noored Tšitaa sportlased istuvad neile kandadele ega jää maha finišini. Oli selge, et need mehed ei jäta teatevõistlusel auhinnalise koha saamiseks sellist ahvatlust kasutamata.

Nagu me hiljem teada saime, olid Baikali taguse meeskonnas laskesuusatamise meistersportlased Makarov ja Knjazev, mõlemad spordiarstid, kes hiljem juhtisid oblasti kehakultuuridispersantid ning said tõelisteks orienteerujateks. Juri Knjazevist sai aktiivne kohtunik ning talle omistati üleliiduline kohtunikukategooria.

Ent tuleme tagasi teatevõistluse juurde. Permi kohtunikud olid esimese vahetuse võistlejad üles rivistanud originaalselt – mitte joonele, vaid ringile (asjata ei kasuta-

ta tänapäeval sellist varianti). Ümbrikusse pandud kaartide jagamise sagin oli lõppenud. Piinavalt möödusid sekundid startidipaugu ootuses. Ja siis käiski ringi keskel seisva inimese käes kaheaudse kõrvulukustav kärgatus.

Paugule järgnes vaid mingi ragin... Võistlejad rebisid järsult katki ümbrikud (tollal anti kaardid esimese vahetuse jooksjatele kätte ümbrikus).

Sel ajal, kui nad askeldasid, rebis üks mees end kohal lahti ja sööstis metsa. See oli eestlane Olavi Kärner, võrratu sportlane: pikk, ilus, võimsa ja omapärase jooksuga.

Kui legendik sai tühjaks, tuli sinna Olavi, avas ümbriku, võttis rahulikult kaardi välja ja kadus metsa. Nii oli rong kaotanud veduri.

Me ootasime tema finišeerimist. Juba vilksataski pika sammuga jooksev kuju, pea peaaegu õlal, keha ettepoole kaldu, just nagu staadioniringil. Olavi andis teate üle ... esimesena!

Gennadi Šur

Olavi kommentaar

(27.09.2007)

Täna lõbusa lehekülje eest!

Seda kohta on mu käest mitu korda küsitud ja ka kõrvalt kommenteeritud, aga Šuri versioon on lausa hurmav... vabanemine võluväga. Ma tõesti kargasin kohe paugu järel võssa kaardi vaatamiseks. Aga kümnekond (võibolla ka vähem) sõpra maandusid kohe samas põõsas.

Tuli koos nendega jooksma hakata, mingist vabanemisest polnud märki. Esimese etapi pikal tõusul tegin teise "nipi" – keerasin 180 kraadi tagasi ja jooksin umbes 50 meetrit vastassuunas. Sellest aitas enamusele. Aga üks jäi enesele kindlaks.

Tol ajal ei olnud me kuigi kiired o-tehniliselt. Kaarti tuli ikka lugeda kas seistes või käies. Ta kippus infot ammutama minu, mitte enda kaardist. On küllalt ebamugav tunne, kui sul keegi kaela peale hingeldab. Ma sain ta veidi tahapoole, kui ühe korra äigasin tagantkätt. Aga umbes kümne meetri kauguselt jälitas ta finišini. Olin algul aega raisanud ja sain liidri (ukrainlase) kätte alles finišijoonel. Nii, et Šuri viimane väide on pool-õige.

Selline on lühidalt see lugu. Mind paneb veidi muigama märge, et Tšitaa võistleja Knjazev oli eraldi välja toodud. Kahtlustan, et Šur mäletab minu kõige truuma sputniku nime Permi teates. See oli just Juri Knjazev.

Olavi Kärner

Taani lahtised meistrivõistlused laskeorienteerumises toimusid sel aastal Jüütimaa läänerrannikul Ulfborgi metsades. Kuna võistlused kuulusid ka laskeorienteerumise maailmakarikasarja, siis olid lisaks taanlastele võistlemas koondised ka Rootsist, Soomest, Belgiast, Hollandist ja Eestist, kokku ligi 110 sportlast.

Võistluskeskus asus Jüütimaa Tragunite Rügemendi lasketiirus, kus lisaks laskeorienteerumiseks vajalikule 16kohalisele 50 m lasketiirule oli üle 20 erineva tiiru 25 – 600 m distantsilt laskmiseks.

[RAUL HINDOV]

Laskeorienteerujad lõpetasid hooaja Jüütimaa luidetel

Võistlusmaastik oli üle-eelmise jääaja taandumisel moodustunud liivaluutelistele künklike, järskude (kuni 10 m) nõlvade ja kirju mikroreljeefiga, millel kasvasid mägimännid, kadakad ja kõrge kanarbik.

Sprinti joosti 2. novembril, kaart mõõtkavas 1:10000, h=2,5 m ning ülesannete järjestus: orienteerumine, lamades laskmine, orienteerumine, püsti laskmine. Mõõdalaskude korral tuli joosta trahviringe. Võitja ajaks oli planeeritud koos laskmistega 25 minutit.

Meeste põhiklassis alustas kõige kiiremini hilisem võitja taanlane Thomas Jensen. Enne lamadeslaskmise tiiru möödus temast mõneks punktivaheks taanlane Anders Konring. Laskmine tegi juba üsna olulisi korrektsioone, nt. Konringi 4 mõõdalasku kukutasid ta teiselt kohalt seitsmendaks, ainsana puhtalt lasknud rootslane Robbin Kantarp tõusis neljandalt kohalt teiseks. Hoolimata 2 trahviringist jätkas liidrina Jensen.

Armo Hiie jooksis orienteerudes väga häid etappiaegu, kuid esimese punktiga tehtud 3minutine viga ning lamadeslaskmise tiirus lisaks 3 minutit kaotust ei tulnud tema koht parem kui 14.

Püstitiiru saabus liidrina Jensen vaid 1sekundilise eduga Kantarpi ees ning ka kolmanda koha heitlus oli väga pinev – 2 sekundi sees oli 3 meest.

Püstiasendist laskmine harutas vahed juba pikemaks – Jensen võitis (koguaeg 26.06) Kantarpi 42 ja rootslast

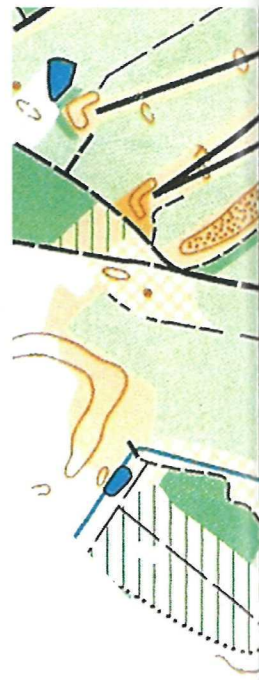
Johan Eklövi 50 sekundiga. Ainsana lasi püstitiirus puhtalt soomlane Juha Tolonen, kes tõusis sellega 5. kohale.

Armo Hiie ebaõnnestus kahjuks ka püstitiir ning kuigi kiire jooksuga orienteerudes oli ta tõusnud 11. kohale, langes lõpuks 13ks. Armo säilitas MK arvestuses küll teise koha, aga nüüd pidi ta karikavõiduks järgmisel päeval tavarajal kindlalt esikolmikus olema ning Eklöv ja Kantarp täiesti ebaõnnestuma.

Naisi oli põhiklassis võistlustules 11, kellest viis olid jooksukiiruses võrdsed esikoha taotlejad. Lamadeslaskmise tiir ei toonud selgust, sest kõik lasid minimaalsete trahvidega. Alles püstitiir pani asjad paika ja võitjaks tuli rootslanna Carina Svensson ajaga 27.56 kaasmaalaste Emma Andresoni ja Ellinor Franssoni ees, kes kaotasid vastavalt 3.09 ja 3.41.

Klassis M55 oli 8 mehe konkurents suveräänne võitja Kai Willadsen, kes edestas teist kohta juba üle 5 minuti. Üldse võisteldi klassides M16 kuni M55 ja N21, N21B, N35 ning lisaks oli klass INTRO algajatele.

Tavarajal, 3. novembril, oli järjestusid alad: märkeorienteerumine-suundorienteerumine-laskmine. Kaart oli samas mõõtkavas, kuid hõlmas palju suuremat ala ning laskmise puhul ei joostud trahviringe, vaid iga mõõdalask lisa koguaajale 2 minutit. Starditi 3minutilise intervalliga ligi 3 km pikkusele märkerajale, millel oli 5 punkti rajal ning 5 väljaspool. Rada oli intellektuaalselt põnev, väga nõudlik ning eeldas väga täpset jälgimist ja keskendumist. 110

võistlejast suutis raja trahviminutiteta läbida vaid 3, nende hulgas ka Kai Willadsen. Reeglina saadi trahviminuteid üle kümne.

Meeste põhiraja suundorienteerumine oli 9,3 km ja selle jooksis kõige kiiremini Robbin Kantarpi ajaga 1 tund ja 10 minutit. See aga ei taganud veel võitu, sest rootslase Nichlas Wallströmi 7 + 8 minutit vähem trahve vastavalt märkes ja laskmises tõstsid ta 15sekundilise eduga võitjaks, kuigi ta suundorienteerumise aeg oli 1:25. Kolmanda koha saavutas taanlane Anders Bøstrup, kaotades võitjale 24 sekundiga.

Armo Hiie jooksis suundorienteerumisrajal täiesti konkurentsivõimeliselt, aga märkes ligi 10 minutit rohkem kulunud aeg ning 14 minutit laskmistrahve ei lubanud enamast 11. kohast. Nii tuli ka maailmakarika arvestuses taanduda väga napilt 3. kohale Johan Eklövi ja Robbin Kantarpi järel.

Naiste põhiklassis saavutas parima tulemuse rootslanna Frida Wallström eelkõige suurepärase laskmistulemusega – lamades 10 tabamust 10-st ning püstitiirus 8 tabamust 10-st. Maailmakarika kokkuvõttes võitis Carina Svensson Frida Wallströmi ja soomlanna Marja Kukonlehto ees.

M55 klassis saavutas Kai Willadsen taas ülekaaluka võidu, seekord ajaga 1:32. Edu teise koha ees oli tänu veatule märkele ja praktiliselt veatule laskmisele koguni 33 minutit.

Lisaks joosti 4. novembril avatud võistlusel teatejookse, milles etapid olid sprindiformaadis, vaid laskmises oli lisaks

igas tiirus kolm lisapadrunit ning trahviringid olid pikemad kui sprindis.

M21 klassis osales 8 võistkonda ning võitis Taani. N21 klassis osales 6 võistkonda ning võitis Rootsi. MIX klassis (vaba klass, kus vaid üks võis olla M21) osales 16 võistkonda ning võitis Eesti/Rootsi segavõistkond. Armo Hiie jooksis avavahetust ja esimesse tiiru jõudis ta esimesena. Ja kuigi pärast varupadrunit kasutamist jäi veel üks märk üles ning tuli joosta trahviring, säilitas ta napi edumaa jälitajate ees.

Armol tuli ka püsti tiirus joosta üks trahviring, ent sellest hoolimata andis ta teate Raul Hindovile edasi rohkem kui 3minutilise edumaaga teise koha ees. Raulil õnnestus orienteeruda ilma suuremate vigadeta, ka tiirus tulid märgid alla ning edu oli teatevahetuseks juba 16- minutiliseks kasvanud. Viimases vahetuses jooksis meil IBOFi (Rahvusvahelise Laskeoriinteerumise Föderatsiooni) president, rootslane Hans Wickbom, kes lasi küll konkurente veidi lähemale, aga võit tuli ikkagi suurelt.

Kokkuvõttes oli hooajale punkt pandud ladusa korraldusega võistlusega, mille peorganisator ja hing oli Jørn Svensen. Ta on muuhulgas laskeoriinteerumise pisiku viinud Belgiasse ja Hollandisse, kust olid seekord tulnud üsna suured koondised Taani võistlema.

[TÖNIS ERM]

Valik-joonorienteerumine. Saabudes ülesande punkti leidis võistkond ees 5 kaarti stendi peal, millele oli märgitud joon, aga mitte punkte. Võiskonna ülesandeks oli kiirelt välja mõelda, et milline joon on kõige kiirem - lühemad jooned olid o-tehnilisemad ja sisaldasid rohkem tõusu. Kui võistkond oli valiku langetanud, sai ta kohtunikult kaardi ja uueks ülesandeks oli joone pealt võimalikult kiirelt punktid üles leida.

Valik-joonorienteerumist sai ka optimeerida, kuna kontrollpunktid asusid erinevatel kaartidel asuvate joonte ühisosadel.

peale jäävad KPd
(vastupäeva
liikudes).

Kui punktid leitud
komposteerida
uuesti KP35

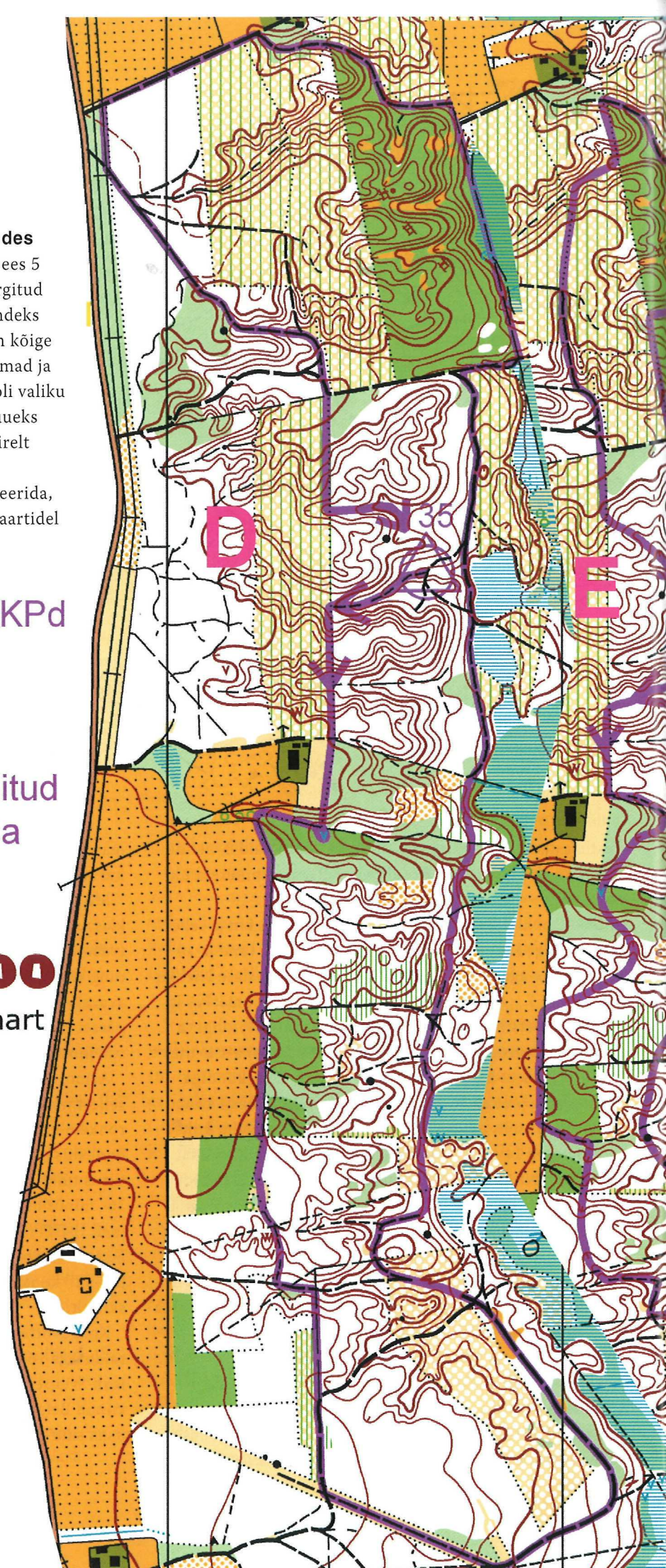
Valgesoo

Orienteerumiskaart

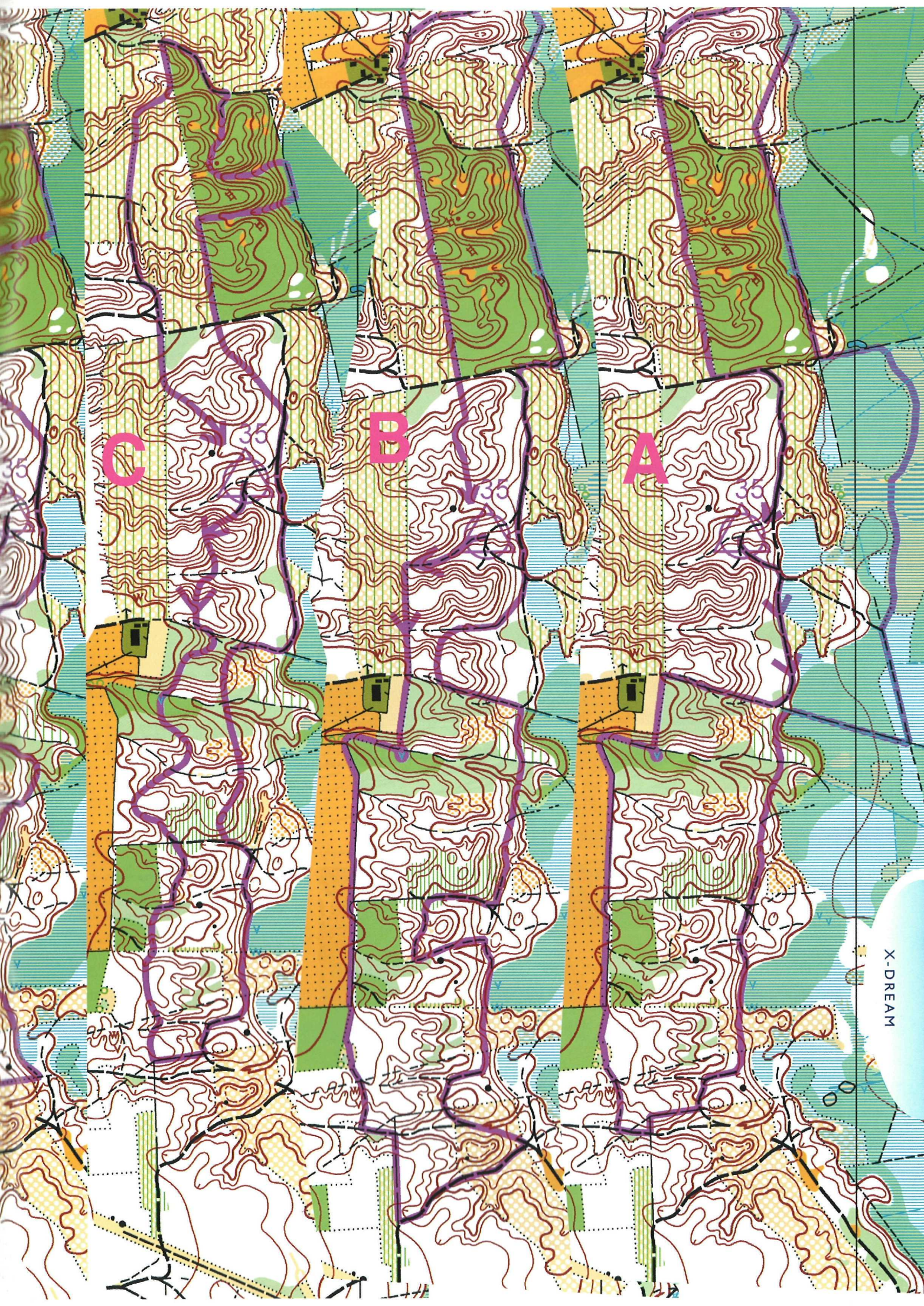
1:10000

1cm = 100m

h 2,5m

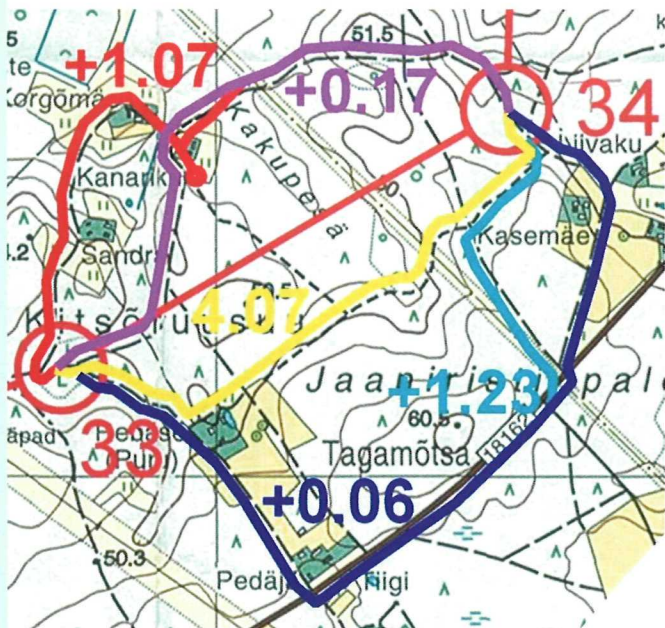
X DREAM

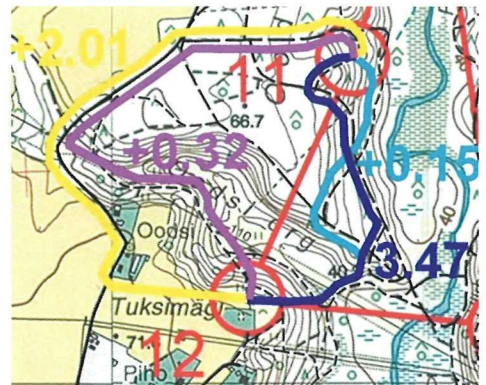
C

B

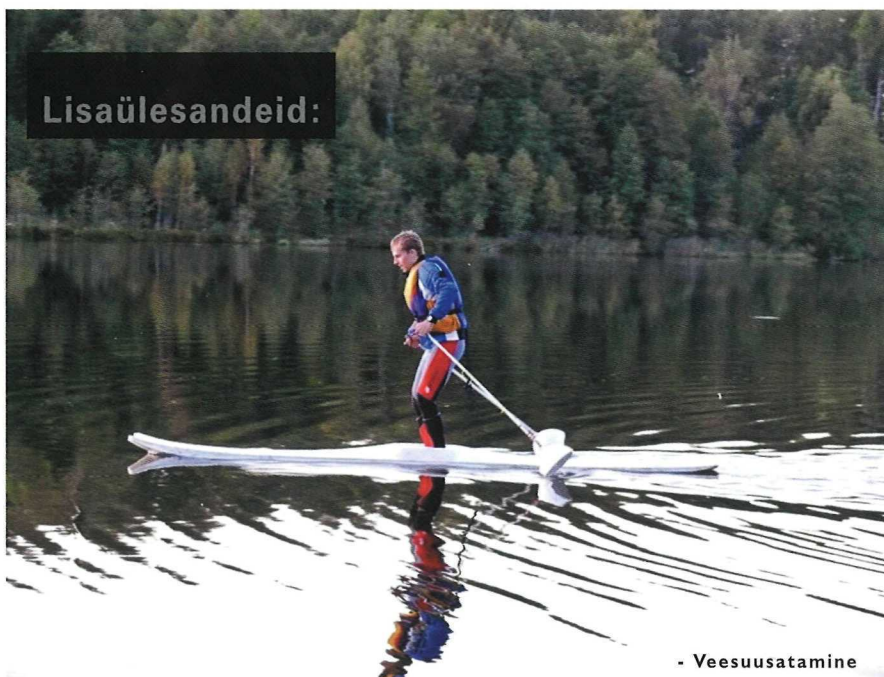
A

X DREAM

Paar valikut rattaorienteerumise etappidelt, kuhu on peale joonistatud aegade analüüs.

Lisaülesandeid:

- Veesuusatamine

- Traktorikummi veeretamine

- 1. Salomon X-Adventure
U. Alling, H. Hallikma, U. Utar
- 4. S1.
Nike ACG
E. Aibast, A. Viitmaa, R. Vaher
- 6. S2.
Xadventure.ee
A. Hiidemäe, M. Vaher, R. Rotberg
- 13.
Areal Team A-mehed
R. Kudre, A. Hussar, A. Arak
- 16.
Team Craft
T. Tammemäe, M. Puusepp, S. Vaher

Üldkokkuvõte

A-RADA

		Punkte
Mehed	1. 1. Salomon X-Adventure Team	570
	2. 2. Areal team A-mehed	550
	3. 3. ISC Adventure Team	540
	4. 4. Team VAUDE	494
	5. 1. NIKE ACG Sega	477
	6. 5. GoDiscover	474
	7. 6. KIIRRONG	465
	8. 2. Xadventure.ee Sega	450
	9. 7. MATKaSPORT Adventure	449
	10. 8. Sportland	419
	11. 3. Silja Sport Sega	417
Naised	18. 1. Team ICEBUG	381
	26. 2. ISC Team	370
	52. 3. Sportland/Eluonikkaseklus	295

Hansapank Xdream 2007 seiklus-sportisari lõppes 23. septembril neljanda ehk finaaletapiga Moostes.

Osales 711 seiklejat, kes pidid mitmeid kordi ületama Ahja jõe ürgorgu nii kõitel, ratastega kui ka joostes.

Ligikaudu 60kilomeetrise rajal läbiti üle tuhande tõusmeetri.

Hansapank Xdream 2007 4. osavõistlus

23. september 2007 - Mooste

A-RADA		Üldkoht	Mehed	Sega	Naised	Võistkond	Liikmed	Aeg
1.	1.					Salomon X- Adventure Team	(Urmo Alling, Heiti Hallikma, Urmas Utar)	5:48:52
2.	2.					ISC Adventure Team	(Rain Lond, Randy Korb, Priit Ailt)	5:49:45
3.	3.					GoDiscover	(Tiit Pekk, Marek Nõmm, Erko Virgepuu)	6:03:13
4.		1.				NIKE ACG	(Erik Aibast, Alar Viitmaa, Ruth Vaher)	6:03:51
6.		2.				Xadventure.ee	(Andres Hiiemäe, Maret Vaher, Raimo Rotberg)	6:17:21
11.		3.				Silja Sport	(Kunнар Vahi, Sven Luks, Silja Suija)	6:52:47
25.		1.				Team ICEBUG	(Merike Vanjuk, Viivi-Anne Soots, Piibe Tammemäe)	7:34:16
35.		2.				ISC Team	(Elo Saue, Jana Kink, Triin Vask)	7:59:13
64.		3.				KAM	(Ave Palu, Katrin Rehemägi, Maret Hallikma)	20:55:11 (trahv 12h)

B-RADA		Üldkoht	Mehed	Sega	Naised	Võistkond	Liikmed	Aeg
1.	1.					Merko team	(Tõnis Kruusmaa, Tarvo Klaasimäe, Siim Vinter)	3:20:37
2.	2.					Areal Team B	(Jalmar Vabarna, Even Toomas, Tiit Toomas)	3:23:49
3.	3.					A-Tiim	(Aivo Kaljumäe, Anti Kaljumäe, Vermo Siim)	3:35:47
4.		1.				SASS	(Neeme Loorits, Marko Pikk, Kai Valtin)	3:36:27
10.		2.				K-KUUBIS	(Jaak Kõiva, Arne Tiik, Brit Jaska)	3:42:19
13.		3.				Clickset RTR	(Reimo Kaasiku, Triin Peips, Raiko Kaasiku)	3:46:46
19.		1.				Areal team	(Tea Pärnik, Ingrid Kala, Sirlu Parm)	4:01:24
32.		2.				Tartu tibid	(Kadri Limberg, Helle Hallik, Nele Taba)	4:14:57
39.		3.				Männikumägi WARM	(Raili Rooba, Anni Vainola, Marje Viirmann)	4:24:16

Orienteerumisjooksu MK viimaste etappide tulemused

Simone Niggli-Luder

9. ETAPP - lühirada

Stein am Rhein, Šveits (6. oktoober)

Naised		7,3 km; 20 KP, tõusu 260 m	
1.	Simone Niggli-Luder	SUI	44.09
2.	Minna Kauppi	FIN	44.31
3.	Angela Wild	SUI	46.10
34.	Annika Rihma	EST	56.41
37.	Liis Johanson	EST	58.47

Mehed		8,9 km; 23 KP, tõusu 340 m	
1.	Thierry Gueorgiou	FRA	47.00
2.	Matthias Merz	SUI	47.45
3.	Daniel Hubmann	SUI	48.14

10. ETAPP - sprint

Stein am Rhein, Šveits (7. oktoober)

Naised		2,6 km; 22 KP, tõusu 45 m	
1.	Simone Niggli-Luder	SUI	13.23
2.	Lena Eliasson	SWE	13.45
3.	Anne Margrethe Hausken	NOR	13.50
27.	Liis Johanson	EST	15.41
36.	Annika Rihma	EST	18.39

Mehed		2,9 km; 25 KP, tõusu 55 m	
1.	Thierry Gueorgiou	FRA	13.18
2.	Matthias Müller	SUI	13.20
3.	Daniel Hubmann	SUI	13.28

2007. aasta

maailma karikavõistluste kokkuvõte

Naised			
1.	Simone Niggli-Luder	SUI	745
2.	Heli Jukkola	FIN	510
3.	Minna Kauppi	FIN	427
4.	Anne Margrethe Hausken	NOR	340
5.	Helena Jansson	SWE	332
6.	Lena Eliasson	SWE	311
47.	Liis Johanson	EST	41
53.	Annika Rihma	EST	34
54.	Merike Vanjuk	EST	31

Mehed			
1.	Thierry Gueorgiou	FRA	700
2.	Anders Nordberg	NOR	381
3.	Daniel Hubmann	SUI	347
4.	Mats Haldin	FIN	344
5.	Tero Föhr	FIN	342
6.	Francois Gonon	FRA	265
38.	Olle Kärrer	EST	69
71.	Sander Vaher	EST	24
83.	Erkki Aadli	EST	17
93.	Andreas Kraas	EST	13
123.	Markus Puusepp	EST	1

EOL 2007. aasta orienteerumisjooksu EDETABEL

NAISED

D21		
1. Merike Vanjuk	98.24 punkti	
2. Kirti Rebane	95.18 punkti	
3. Annika Rihma	93.45 punkti	
D12		
1. Margret Zimmermann	16.94 punkti	
2. Triinu Rooni	14.86 punkti	
3. Jaana Olvet	13.23 punkti	
D14		
1. Linda Puusalu	28.38 punkti	
2. Kaisa Raudkepp	27.71 punkti	
3. Daisy Kudre	26.61 punkti	
D16		
1. Britta Panker	55.81 punkti	
2. Sigrid Ruul	55.57 punkti	
3. Agnes Vask	52.34 punkti	
D18		
1. Helena Heinväli	69.06 punkti	
2. Piibe Tammemäe	68.19 punkti	
3. Maria Zhuravskaja	67.28 punkti	
D20		
1. Eleri Hirv	73.97 punkti	
2. Ly Trei	72.04 punkti	
3. Grete Gutmann	71.23 punkti	
D35		
1. Jana Kink	69.98 punkti	
2. Triin Vask	69.14 punkti	
3. Minija Pääslane	57.37 punkti	

MEHED

D40		
1. Airi Alnek	68.64 punkti	
2. Lea Leppik	67.13 punkti	
3. Marje Viirmann	66.75 punkti	
D45		
1. Marje Viirmann	62.23 punkti	
2. Tiina Oras	57.32 punkti	
3. Kersti Ehala	56.28 punkti	
D50		
1. Ene Sulg	50.79 punkti	
2. Siiri Poopuu	49.05 punkti	
3. Eha Tolm	45.82 punkti	
D55		
1. Liivi Parik	48.73 punkti	
2. Hille Tasa	48.05 punkti	
3. Anu Saue	48.02 punkti	
D60		
1. Anne Jundas	32.02 punkti	
2. Tiitu Vene	31.50 punkti	
3. Viivu Rebane	31.32 punkti	
D65		
1. Ilse Uus	34.80 punkti	
2. Kiira Tarassova	34.76 punkti	
3. Maire Raid	33.37 punkti	
D70		
1. Elga Adrat	7.30 punkti	
2. Karin Laine	6.70 punkti	
H21		
1. Olle Kärner	104.35 punkti	
2. Erkki Aadli	95.12 punkti	
3. Andreas Kraas	94.09 punkti	
H12		
1. Martin Zvirblis	4.04 punkti	
2. Kaspar Nummert	3.75 punkti	
3. Tõnis-Torm Nõps	3.58 punkti	
H14		
1. Kristjan-Martin Kirjanen	18.70 punkti	
2. Oliver Jõgeva	17.38 punkti	
3. Björn Panker	17.16 punkti	
H16		
1. Kenny Kivikas	51.73 punkti	
2. Raido Mitt	46.55 punkti	
3. Tauno Tiirats	45.89 punkti	
H18		
1. Lauri Sild	72.30 punkti	
2. Kristo Heinmann	69.73 punkti	
3. Kaspar Kork	60.29 punkti	
H20		
1. Timo Sild	88.79 punkti	
2. Lauri Tammemäe	81.65 punkti	
3. Martin Simpson	75.68 punkti	
H35		
1. Andrei Nikitin	79.54 punkti	
2. Inno Ling	76.94 punkti	
3. Priit Pääslane	75.76 punkti	

Reklaami avaldamise hinnad

1. Eesti o-võistluskutsede avaldamine (must-valge):

- 1.1. suurus kuni A7 60 kr.
- 1.2. suurus kuni A6 125 kr.
- 1.3. suurus kuni A5 250 kr.
- 1.4. suurus kuni A4 500 kr.

(korduskutse avaldamine -30%).

Värvilised võistluskutsed reklaami hinnaga.

2. Reklaami avaldamine (sisemised leheküljed):

- 2.1. suurus kuni A7 värviline 400 kr.
- 2.2. suurus kuni A6 värviline 800 kr.
- 2.3. suurus kuni A5 värviline 1600 kr.

2.4. suurus kuni A4 värviline 3200 kr.

3. Reklaami avaldamine (tagakülj) A4 värviline 4000 kr.

(kordusreklaami avaldamine -30%).
Eesti Orienteerumisliidu liikmetele

on reklaami avaldamisel soodustus -50%.

Võistlusmaastike sulgemise teadete avaldamine on tasuta.

JUHATUSE otsused

12.10.2007

Otsus nr. 566 Eesti noorte ja juunioride koondise koostamise alused suusaorienteerumises 2008. a.

15.10.2007

Otsus nr. 567 EOL kutsekomisjoni koosseisu muutmine. Esitada EOKle kinnitamiseks EOL-i kutsekomisjoni koosseisu EOL tegevdirektor Paul Poopuu ja samalaadset arvatava kutsekomisjoni koosseisust välja Tõnu Lauter.

17.10.2007

Otsus nr. 568 Juhatuse otsuse nr. 565 täiendus. Seoses Baltic Junior Cup korraldusõiguse pakkumise hiinunud saabumisega muuta EOLi 2009. a. võistluste korraldamise tingimusi. Lisada Baltic Junior Cup EOLi poolt 2009. a. korraldatavate võistluste nimekirja.

22.10.2007

Otsus nr. 569 Kutsuda kokku EOLi üldkogu 24.-25. novembril 2007. a. Viljandis ja kinnitada esialgne päevakord.

30.10.2007

Otsus nr. 570 Kinnitada EOLi 2007. aasta edetabel ja edetabelivõitjad.

04.11.2007

Otsus nr. 571 Kinnitada MN21 vanuseklassi orienteerumisjooksu ettevalmistuskoondivised 2008. aastaks.

07.11.2007

Otsus nr. 572 Kinnitada EOL-i 2009.a. võistluste korraldajateks. SO EMV sprint – JOKA – läbiviimise koht Aravete. SO EMV lühirada, märketeade – JOKA – läbiviimise

koht Mägede küla.

OJ EMV sprint – OK Põlva Kobras – läbiviimise koht Põlva linn.

OJ EMV õine rada – OK Põlva Kobras – läbiviimise koht Saarljärve.

OJ EMV lühirada, MN21 teade – SK Mercury – läbiviimise koht Kalngale-Jaunciems (Läti Vabariik).

OJ EMV tavarada, noorte ja veteranide teade – OK Võru – läbiviimise koht Loosi-Puutli. Suunto Games – LSF, OK Rakvere – läbiviimise koht Läsna.

Otsus nr. 573 Esitada EOLi 2008.a. suusaorienteerumise

eelarve EOL-i üldkogule.

Otsus nr. 574 Kinnitada EOLi 24.-25.11.2007. a. toimuva üldkogu kokkuvõte.

13.11.2007

Otsus nr. 575 Kinnitada 24.-25.11.2007. a. toimuva EOLi üldkogu päevakord. Otsus nr. 576 Kinnitada EOLi üldkogul autasustatavate nimekirja.

29.09.2007

Otsus nr. 559 Kinnitada EOLi liitsentsijuhend 2008. a.

Otsus nr. 560 Kinnitada IOF 2008.a. edetabelivõistlused. Kinnitada IOF 2008.a.

H40		
1. Toomas Mast	65.00 punkti	
2. Priit Pääslane	60.11 punkti	
3. Tõnu Tänav	57.69 punkti	
H45		
1. Jaanus Reha	68.63 punkti	
2. Tiit Tali	66.66 punkti	
3. Maido Kaljur	65.29 punkti	
H50		
1. Rein Rooni	64.17 punkti	
2. Andres Minn	59.31 punkti	
3. Kaljo Julge	59.21 punkti	
H55		
1. Johannes Tasa	57.89 punkti	
2. Koit Paasma	56.58 punkti	
3. Riho Männi	54.63 punkti	
H60		
1. Ülo Vainura	45.99 punkti	
2. Rafael Gordon	45.15 punkti	
3. Mihkel Mälter	44.18 punkti	
H65		
1. Kalju Tilk	41.47 punkti	
2. Mihhail Taivere	41.10 punkti	
3. Georg Sooberg	39.62 punkti	
H70		
1. Heino Mardiste	20.07 punkti	
2. Endel Remmet	16.88 punkti	
3. Heino Peeterson	16.67 punkti	
H75		
1. Heino Heinloo	11.51 punkti	
2. Are Kaasik	10.35 punkti	
3. Feliks Kipper	9.03 punkti	

Lauri Sild
võitis H18
klassis.

edetabelivõistlusteks (IOF Foot-O
World Ranking Event for 2008)
järgmised võistlused:

03. mai 2008 Ilves-3 II võistluspäev
– tavarada;

03. august 2008 Koprakarikas II
võistluspäev – tavarada.

Otsus nr. 561 Määrata EOL
konkursi "Edukas treener 2007"
stipendium.

Määrata EOL konkursi "Edukas
treener 2007" stipendium (25 000.- kr)
Eesti noorte- ja juunioride koondise
treener-esindajale Vallo Vaherile.

Otsus nr. 562 Korraldada Eesti
2007. a. suusaorienteerumise MV
25-26.12.2007.

Korraldada Eesti 2007.a. suusa-

orienteerumise meistrivõistlused
ainult kahel võistlusosal – sprindis
ja lühirajal ja 25.-26.12.2007.a.
Eolregistreerimise viimane kuupäev
on 20.12.2007.a. Erandkorras ei
nõuta osalejatelt EOLI litsentsi
olemasolu.

Otsus nr. 563 Kinnitada
suusaorienteerumise koondise
koostamise alused 2008.

Otsus nr. 564 Kinnitada EOLI
noorte suusaorienteerumise
karikasraja juhend.

Otsus nr. 565 Kinnitada EOLI
2009. a. võistluste korraldamise
tingimused.

UUENDA OMA HAARET!

MULTISPORTI JALANÕUD
eriti rasketesse tingimustesse

Kui kiiresti liikumine on tähtis MR2 BUGrip®

Kerge kaalu ja suurepärase omadustega jooksujalanõu. Koos BUGrip® tehnoloogia "arukate" naastude ja paelte sidumissüsteemiga on jalg kindlalt fikseeritud, saavutatamaks optimaalsed kontrolli suurtel kiirustel ja ka väga rasketel maastikel. Nelle kellele meeldib liigsete detailide puudumine, et jooksuking oleks minimaalse kaaluga.

ICEBUG®
GRIP TECHNOLOGIES

2006 SEIKLUSSPORTI MM AMETLIK SPONSOR

ICEBUG ametlik maaletooja Eestis: MATKaSPORT

MATKaSPORT Järve, Pärnu mnt. 234, Tallinn, Järve kaubanduskeskuses, E-P 10-20
MATKaSPORT Pärnu, Lai tn. 10, Pärnu, Port Arturi juures, E-R 10-18, L 10-16

JÄGALA-JOA

ROGAINI KAART

1:30 000

H=5m

- 20 LAGE LOHK DEPRESSION OPEN LAND
- 21 METSA LOODENURK FOREST NW CORNER
- 22 LAGEDA KIRDENURK OPEN LAND NE CORNER
- 23 KRAAVIDE HARGNEMINE DITCH JUNCTION
- 24 RAJA JA ELEKTRILIINI RIST PATH/POWERLINE CROSSING
- 25 KÜNKA IDAOTS HILL E END
- 26 JÕEKÄÄNAK RIVER BEND
- 27 LAGEDA RIBA IDAOTS STRIPE OF OPEN LAND E END
- 28 KÜNKA POHJAJALAM HILL N FOOT
- 29 VARE RUIN
- 30 KRAAVIDE HARGNEMINE DITCH JUNCTION
- 31 LAME KÜNGAS LOW HILL
- 32 POOLLAGEDA EDELAOTS SEMI-OPEN LAND SW END
- 33 LOHK DEPRESSION
- 34 KÜNGAS HILL
- 35 NINA JALAM SPUR FOOT
- 36 KIVI 4M PÕHJAKÜLG BOULDER 4M N SIDE
- 37 LAGEDA LÕUNANURK OPEN LAND S CORNER
- 38 LAGEDA KAGUOTS OPEN LAND SE END
- 39 KIVI 3M LÕUNAKÜLG BOULDER 3M S SIDE
- 40 METSA LÄÄNENURK FOREST W CORNER
- 41 KÜNGAS HILL
- 42 LAGEDA LÕUNAOTS OPEN LAND S END
- 43 NINA SPUR
- 44 KRAAVI OTS DITCH END
- 45 LAGEDA PÕHJANURK OPEN LAND N CORNER
- 46 PUUDETUKA LÕUNAKÜLG COPSE S SIDE
- 47 TRUUBI PÕHJAKÜLG DRAIN N SIDE
- 48 LAGEDA PÕHJAKÜLG OPEN LAND N SIDE
- 49 KRAAVI OTS DITCH END
- 50 LAME KÜNGAS LOW HILL
- 51 KIVI 4M IDAKÜLG BOULDER 4M E SIDE
- 52 KIVI 3M PÕHJAKÜLG BOULDER 3M N SIDE
- 53 RAJA KÄÄNAK PATH BEND
- 54 POOLLAGEDA IDANURK SEMI-OPEN LAND E CORNER
- 55 NINA KESKEL SPUR MIDDLE PART
- 56 POOLLAGEDA LOODENURK SEMI-OPEN LAND NW CORNER
- 57 LAGESOO LOODENURK OPEN MARSH NW CORNER
- 58 NINA SPUR
- 59 NINA SPUR

— SKM1 140i (I koht)
— Comeback (III koht)